

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Ochrana obyvatelstva České republiky

Bc. Martin Růžička

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Martin Růžička

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Ochrana obyvatelstva České republiky

Název anglicky

Protection of the population of the Czech Republic

Cíle práce

Cílem teoretické části diplomové práce je vymezit teoretický základ pro možnou aplikaci praktické části práce. Základním literárním pramenem v této oblasti je koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.

Cílem analytické části práce je zjistit, zda skutečný personální stav a odbornost příslušníků a zaměstnanců složek integrovaného záchranného systému odpovídá současným požadavkům. Dále bude cílem zjistit jak je důležitá možnost zapojení právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob do odstraňování následků vzniklých za krizové situace.

Metodika

V teoretické části diplomové práce budou využity zejména metody deskripce odborných zdrojů a strategických dokumentů významných pro ochranu obyvatel České republiky a analýzy platné právní úpravy v České republice.

V analytické části práce bude využito metod sběru, třídění, analýzy dostupných dokumentů a následná sumarizace získaných informací. Dále bude použito metody kvalitativního rozhovoru, na jehož základě bude provedeno shrnutí výsledků a popřípadě uvedeno doporučení.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

bezpečnostní systém ČR, bezpečnostní strategie, vnitřní bezpečnost, bezpečnostní sbory, bezpečnostní legislativa, hrozby, obyvatelstvo, ochrana, integrovaný záchranný systém.

Doporučené zdroje informací

- Audit národní bezpečnosti, Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, Praha 2016
- BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.
- PORADA, Viktor. Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-758-0.
- SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století: účelová publikace pro krizové řízení. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. ISBN 978-80-210-5288-8.
- SOUČEK, Vladimír, Eva STAŇOVÁ, Martin LINHART a KOLEKTIV. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: Krizové řízení (modul G) učební pomůcka pro vzdělávání pracovníků orgánů krizového řízení. Praha: Ministerstvo vnitra – Odbor bezpečnostní politiky, 2005, 123 s.
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- VALÁŠEK, Jarmil a František KOVÁŘÍK. Krizové řízení při nevojenských krizových situacích: účelová publikace pro krizové řízení. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-93-8.
- VÍŠEK, Jiří. Organizace záchranných činností v České republice. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012. ISBN 978-80-7452-028-0.
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 ZS – PEF (únor 2021)

Vedoucí práce

Ing. JUDr. Eva Daniela Cvik, Ph.D. et Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 28. 10. 2020

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 11. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Ochrana obyvatelstva České republiky" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 18.3.2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí práce JUDr. Ing. Evě Daniele Cvik, Ph.D. et Ph.D. za poskytnuté odborné rady a konzultace. Dále bych rád poděkoval Mgr. Pavlíně Havlenové, Mgr. Martinu Husovi, Ing. Jiřímu Urbánkovi, Ing. Jiřímu Machovi, Bc. Tomáši Rychterovi, Ing. Karlu Müllerovi a Ing. Ladislavu Prvákovi, kteří mi poskytli rozhovory pro výzkumnou část práce.

Ochrana obyvatelstva české republiky

Abstrakt

Diplomová práce hodnotí, zda současný personální stav příslušníků a zaměstnanců IZS a jejich odborná úroveň, odpovídá požadavkům bezpečnostního systému ČR. Dále zkoumá důležitost zapojení fyzických a právnických osob do činností vedoucích k odstranění škod a následků způsobených mimořádnou událostí. V první části práce je uvedený přehled právní úpravy spojený s bezpečností a ochranou obyvatel v ČR a dalších strategických bezpečnostních dokumentů. V analytické části práce je provedena analýza současného personálního stavu a odbornosti složek IZS. Práce také zjišťuje, jak je pro systém ochrany obyvatel důležitá možnost využívání fyzických a právnických osob při odstraňování škod, které vznikly při mimořádné události. Data potřebná k tomuto hodnocení jsou získávána především z údajů zveřejňovaných složkami IZS. Pro objektivní zhodnocení výše uvedených otázek je práce doplněna o rozhovory a odborníky z praxe. V závěrečné části práce jsou shrnuty poznatky a zjištění, které byly získány analýzou a rozhovory. Dále jsou zde uvedeny zjištěné nedostatky a navrhnutá doporučení, která by mohla napomoci zlepšení současného stavu.

Klíčová slova: bezpečnostní systém ČR, bezpečnostní strategie, bezpečnostní rada státu, vnitřní bezpečnost, bezpečnostní sbory, bezpečnostní legislativa, hrozby, terorismus, obyvatelstvo, ochrana.

Protection of the population of the Czech Republic

Abstract

This diploma theses evaluates whether the contemporary personnel state and the professional level of education of state employees and other members of IZS corresponds to a requirements, that are needed for security service personnel's in ČR. Subsequently, it also makes an enquiry into the importance of integration, both private and legal personnel's, when removing the damages caused by unexpected occurrence. First part deals with, and then also shows the summary of legislation, that concerns the public security system in ČR with regards to a public safety and also the safety of other strategic documents. The analytic part of this theses provides the present analysis of contemporary personnel stay in IZS and its professional level. This theses also looks into the possibility, and its importance, when involving the private and the legal personnel s within the removal of the damage caused by an unexpected occurrence. All the necessary data information, were obtained mainly from the sources that were published by members of IZS. For further and impartial evaluation of the questions that arose meanwhile in this theses, it is also supplemented by an interviews with the specialists from the praxis. The final part includes the summary of new findings that were obtained by the analysis and interviews. In addition, there are also quoted some failures that were found, and the recommendations in order to improve the contemporary stay.

Keywords: security strategy, State Security Council, internal security, security corps, security legislation, threats, terrorism, Czech security system, population, protection

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Legislativní vymezení řešené problematiky.....	15
3.1.1 Mezinárodní právní úprava	15
3.1.2 Vnitrostátní právní úprava	16
3.1.3 Další strategické a bezpečnostní předpisy	25
4 Praktická část	31
4.1 Personální stav složek IZS	32
4.1.1 Personální stav Policie ČR.....	33
4.1.2 Personální stav HZS ČR	40
4.1.3 Personální stav zdravotní záchranné služby	44
4.2 Odbornost příslušníků základních složek IZS.....	48
4.2.1 Organizace záchranných činností	49
4.2.2 Prověřovací a taktická cvičení složek IZS.....	50
4.3 Důležitost možnosti zapojení FO, podnikajících FO a PO do odstraňování následků vzniklých za krizové situace	52
5 Zhodnocení výsledků a doporučení	57
5.1 Analýza řešené problematiky – personální stav a odbornost.....	57
5.2 Analýza řešené problematiky – zapojení FO a PO	58
6 Závěr	60
7 Seznam použitých zdrojů	62
8 Přílohy	66
8.1 Příloha č. 1	66
8.2 Příloha č. 2	67
8.3 Příloha č. 3	70
8.4 Příloha č. 4	71
8.5 Příloha č. 5	74
8.6 Příloha č. 6	76

Seznam použitých zkratk

AČR	Armáda ČR
BS	bezpečnostní sbor
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
HZS, HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
Koncepce	Koncepce ochrany obyvatelstva České republiky do roku 2020 s výhledem do roku 2030
Listina	Listina základních práv a svobod
LZS	letecká záchranná služba
PČR, Policie ČR	Policie České republiky
PO	právnícká osoba
SDH	sbor dobrovolných hasičů
VZS	vodní záchranná služba

Seznam použitých grafů, tabulek a obrázků

Obrázek č. 1	Nejvýznamnější faktory ovlivňující rozvoj ochrany obyvatel
Obrázek č. 2	Vývoj počtu policistů a objasněné kriminality v ČR
Obrázek č. 3	Počty zásahů jednotek požární ochrany a druhů zásahů za rok 2019
Obrázek č. 4	Počty jednotek požární ochrany
Obrázek č. 5	Mapa výjezdových základen v ČR
Obrázek č. 6	Mapa LZS, sezónních stanic VZS a stanic Horské služby ČR
Graf č. 1	Vývoj počtu příslušníků Policie ČR
Graf č. 2	Přehled kriminality v letech 2015 až 2020
Graf č. 3	Přehled kriminality v krajích v letech 2015 až 2020
Graf č. 4	Přehled druhů kriminality v roce 2019
Graf č. 5	Vývoj počtu příslušníků HZS ČR
Graf č. 6	Vývoj počtu zaměstnanců ZZS
Graf č. 7	Vývoj počtu ošetřených případů
Tabulka č. 1	Počty příslušníků Policie České republiky od roku 1990 do roku 2019
Tabulka č. 2	Počty příslušníků HZS ČR od roku 2009 do roku 2019
Tabulka č. 3	Přehled počtu zaměstnanců ZZS a ošetřených pacientů

1 Úvod

Jedním ze základních úkolů každého nezávislého státu je zajistit bezpečnost svých obyvatel, ochraňovat jejich život, zdraví a majetek. Dále pak chránit své svrchované území, demokratické zřízení a ekonomické zájmy. Při neplnění těchto povinností, zpochybnění či ohrožení bezpečnosti, postrádají význam i všechny ostatní hodnoty právního státu, včetně bohatství, životní úrovně a všech dalších získaných úspěchů.¹ Zajištění bezpečnosti lze dělit na zajištění vnitřní bezpečnosti (tuto funkci vykonává především policie) a zajištění vnější bezpečnosti (prostřednictvím armády). Zajišťování bezpečnosti probíhá jak v době řádného fungování státu, tak i ve výjimečných situacích, kdy hrozí narušení řádného fungování státního mechanismu.² Stát, který by neplnil tuto klíčovou roli, by bylo možné označit za stát nefunkční a jeho existence by postrádala smysl. Mezi prostředky bezpečnostního systému státu patří bezpečnostní legislativní rámec, různé ozbrojené i neozbrojené sbory a další orgány, odpovědné za teoretickou a funkční přípravu, čelit nejrůznějším rizikům ohrožujícím zájmy státu.

Určitém návodem pro tuto práci je Koncepce ochrany obyvatelstva ČR do roku 2020 s výhledem do roku 2030, podle které si připravenost systému čelit současným a předvídatelným hrozbám nevystačí s nasazením současných sil a prostředků bezpečnostních složek státu. Autor práce se vzhledem k svému pracovnímu zařazení a oboru studia domnívá, že patří k subjektům, schopným ověřit současný personální stav složek IZS a jejich odborné způsobilosti zvládat krizové situace. Téma "Ochrana obyvatelstva České republiky" si autor práce zvolil pro jeho aktuálnost a důležitost. Je to velmi významné téma zvláště v kontextu s vývojem světových událostí, migrace a vzniku nových hrozeb. V oblasti bezpečnosti jsou vynakládány nemalé finanční prostředky³ na její funkčnost. Je investováno do nejmodernějšího vybavení, výcviku a školení profesionálních zaměstnanců jednotlivých složek, výzkumu a vývoje nových technologických prostředků, do analýzy a změn právních norem a také do zpracování různých bezpečnostních strategií.

¹ EICHLER, Jan. *Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR*. Praha: Karolinum, 2011, s. 9.

² JIRÁSEK, Jiří. *Ústavní základy organizace státu*. Praha: Leges, 2013, s. 351.

³ ČR investuje do bezpečnosti státu a právní ochrany pravidelně v rozmezí od 8 do 10 % objemu výdajů státního rozpočtu, což odpovídá řádově 100 miliardám Kč. Údaje jsou dostupné na <https://monitor.statnipokladna.cz/2019/statni-rozpocet/#prehled>

Celá práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je věnovaná komplexnímu shrnutí právní problematiky daného tématu. V jednotlivých kapitolách je vymezen legislativní rámec od obecného pojetí – mezinárodních smluv, ústavních zákonů, až po konkrétní zákony, které se přímo dotýkají ochrany obyvatelstva.

Závěr teoretické části je věnován Koncepci ochrany obyvatelstva ČR do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Jedná se o dokument, který je klíčovým elementem v celé práci. Z teoretického pohledu je shrnut význam a důležitost Koncepce, zpracovány podstatné faktory.

Na teoretickou část plynule navazuje praktická. Tato část je v práci zpracovaná na základě výše zmíněné Koncepce. V rámci analýzy jsou popsány její základní faktory a detailně rozebrány jednotlivé složky Integrovaného záchranného systému. K tomuto zpracování jsou přidány výsledky z řízených rozhovorů, které byly provedeny s jednotlivými odborníky, kteří pracují ve složkách IZS. Rozhovory jsou zakomponovány do souvisejících kapitol. Celá praktická část je pak vyhodnocena a srovnána s teoretickou rovinou.

Události, které nejsou zcela příznivé tu budou stále. Není možné jim úplně zabránit, nebo je vyloučit. Ale je možné je určitým způsobem omezit na takovou míru, která bude přijatelná. Historie v rámci ochrany obyvatelstva sahá velmi hluboko. Vždy se lidé snažili proti mimořádným situacím bránit. Např. ve starém Římě, kde bylo běžné, že požáry likvidovali otroci. Moderní pojetí ochrany obyvatelstva má své kořeny v letech mezi 1. a 2. světovou válkou. Aktuálně je v České republice nastavený systém ochrany obyvatelstva, který je na úrovni s ostatních vyspělých zemí. Jeho struktura se stále vyvíjí a reaguje na aktuální poznatky doby.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem teoretické části diplomové práce je vymezit teoretický základ pro možnou aplikaci praktické části práce. Základním literárním pramenem v této oblasti je Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.

Cílem analytické části práce je zjistit, zda skutečný personální stav a odbornost příslušníků a zaměstnanců složek integrovaného záchranného systému odpovídá současným požadavkům. Dále bude cílem zjistit, jak je důležitá možnost zapojení právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob do odstraňování následků vzniklých za krizové situace.

Jestliže by nedošlo k zjištění odbornosti a skutečného personálního stavu, budou doporučena opatření pro odstranění pro tohoto závadného stavu.

2.2 Metodika

V teoretické části diplomové práce budou využity zejména metody deskripce odborných zdrojů a strategických dokumentů významných pro ochranu obyvatel České republiky. Metoda analýzy bude využita skrz celou práci. V teoretické části se bude jednat o rozbor platné právní úpravy dané problematiky v České republice. Bude uveden přehled nezbytných, strategických a dalších významných dokumentů, který byl vytvořen po prostudování platných právních norem, odborné literatury a příslušných strategických dokumentů zabývajících se oblastí bezpečnosti. V praktické části bude analýza využita pro zpracování rozhovorů. Nedílnou součástí analýzy bude syntéza zahrnutá v základních teoretických kapitolách. V rámci syntézy budou vybrány klíčové parametry vztahující se k tématu. Metoda komparace bude využita zejména při práci s literárními zdroji a jejich jednotlivým srovnáváním, vytyčením hlavních klíčových faktorů. Komparace se dále bude objevovat v praktické části při vedených rozhovorech, na jejichž základě bude provedeno shrnutí výsledků a uvedeno doporučení.

V analytické části práce bude také využito metod sběru, třídění, analýzy dostupných dokumentů a následná sumarizace získaných informací. Další analytické metody, které budou v práci využity jsou indukce a dedukce. Obecná část bude vedena v rovině indukce,

kdy práce bude vedena od základního pojetí ke konkrétnímu. Dedukce bude použita ve zpracování empirické části, kde se odrazí konkrétní výsledky v obecné teorii.

3 Teoretická východiska

Česká republika je suverénní demokratický stát, který vytváří stejně jako ostatní státy svou bezpečnostní politiku za účelem zachování své svrchovanosti a demokratického zřízení. Bezpečnostní politika každého státu je reakcí na vývoj vnitřních a vnějších hrozeb, schopných ohrožovat bezpečnostní zájmy těchto zemí. Česká republika je také plnohodnotnou součástí EU, Severoatlantické aliance NATO a některých dalších mezinárodních organizací. Členství v těchto organizacích má významný vliv na vývoj a obsah českých bezpečnostních dokumentů a zároveň je stejně tak v našem zájmu zajištění bezpečnosti těchto našich partnerů.

3.1 Legislativní vymezení řešené problematiky

Bezpečnostní legislativa je nástrojem zajištění legitimacy fungování bezpečnostního systému v ČR. Bezpečnostní legislativa se v ČR skládá z ratifikovaných mezinárodních smluv, ústavních zákonů, zákonů – tedy obecně závazných právních předpisů, ale také vnitřních předpisů ministerstev, podílejících se na bezpečnostní a obranné politice státu.⁴

Ochrana obyvatelstva je zakotvena v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, v platném znění. „*Ochrana obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení jeho života, zdraví a majetku.*“⁵

3.1.1 Mezinárodní právní úprava

Ochrana obyvatelstva spadá do subsystému bezpečnosti a je velmi úzce spojena s politikou zahraniční. Již v článku 34 Maastrichtské smlouvy z roku 1991 se hovoří o společné bezpečnostní a obranné politice.⁶

„*Smlouvou z Amsterdamu v roce 1997 byly tzv. petersberské úkoly Západoevropské unie, týkající se humanitárních úkolů, záchranných nasazení, úkolů k udržení míru a bojových nasazení při zvládnutí krizí včetně opatření k nastolení míru, převzaty smlouvou Unie.*“⁷

⁴ BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Karolinum, 2015, s. 70.

⁵ Ustanovení § 2 písm. e) zák.č. 329/2000 Sb., O integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, v platném znění.

⁶ FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010, s. 27.

⁷ Tamtéž.

Do pramenů českého právního řádu patří také mezinárodní smlouvy, kterými je ČR vázána. Mezi tyto prameny našeho právního řádu patří různé smlouvy, které vznikly na základě iniciativy různých mezinárodních organizací. Obsahem těchto paktů jsou především lidská práva, ochrana specifických skupin obyvatel mezinárodních vztahů, životního prostředí, hospodářství, bezpečnosti a vzájemné pomoci aj.⁸ Všechny tyto smlouvy, aby byly platné a účinné, musí splňovat přesné podmínky specifikované Ústavou ČR.

3.1.2 Vnitrostátní právní úprava

Zákonů (ústavních i běžných) upravujících a zabývajících se bezpečností České republiky je celá řada. Jsou to zákony upravující činnost jednotlivých ozbrojených i neozbrojených bezpečnostních sborů, brannou povinnost a různé vojenské strategie, krizové situace a jejich řízení a také zákony, které upravují vztahy a vzájemná práva mezi občany jako je trestní právo, správní právo a část pracovního práva. Mezi nejdůležitější z nich lze zařadit především následující právní předpisy (nejedná se o taxativní výčet):

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen Ústava ČR)

Ústava ČR je součástí ústavního pořádku ČR. Je základním právním předpisem ČR, který byl přijat Českou národní radou a zveřejněn ve Sbírce zákonů pod číslem 1/1993 Sb. Tento předpis deklaruje svrchovanost, jednotnost a demokratické právní zřízení České republiky založené na úctě k právům a svobodám člověka a občana, a společně s Listinou základních práv a svobod tvoří základ právního rámce ČR. Ústava ČR stanoví dělbu moci v ČR na moc zákonodárnou, moc výkonnou a soudní moc a orgány, které je provádí a popisuje územní samosprávu v ČR.⁹

Usnesení č. 2/1993 Sb. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky (dále jen Listina)

⁸ SOUČEK, Vladimír, Eva STAŇOVÁ a Martin LINHART. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: Krizové řízení (modul G) učební pomůcka pro vzdělávání pracovníků orgánů krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra - odbor bezpečnostní politiky, 2005, s. 123.

⁹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Listina zaručuje občanům svobodu a rovnost v důstojnosti a právech, základní lidská práva a svobody jako je právo na život, právo na osobní svobodu, právo vlastnit majetek aj., politická práva, dále stanoví práva národnostních a etnických menšin, hospodářská, sociální a kulturní práva a právo na soudní a jinou právní ochranu.¹⁰

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky (dále jen Ústavní zákon o bezpečnosti)

Absence tohoto ústavního zákona znamenala závažný nedostatek ústavní úpravy v ČR, který byl odstraněn 22. 4. 1998 přijetím výše uvedené normy. Tento předpis je základní normou ČR, týkající se zajištění bezpečnosti. Stanoví základní povinnosti státu v oblasti nejen bezpečnosti, ale také svrchovanosti a územní celistvosti státu a dalších hodnot, které jsou významné pro demokracii a její zachování, ochranu životů, zdraví a majetku občanů ČR. Tento předpis legitimizuje ústavní orgány ČR, při ohrožení těchto hodnot, vyhlášení zvláštních stavů, kterými jsou nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav.¹¹

Tento předpis neumožňuje vyhlášení stavu nebezpečí, tak jak bývá obvyklé v obdobných normách v Evropě. Stav nebezpečí může být vyhlášen na základě souvisejících právních předpisů. Důvody pro vyhlášení jednoho z výše jmenovaných stavů jsou přesně stanoveny v čl. 2 odst. 1 Ústavního zákona o bezpečnosti. Stanoveny jsou rovněž i subjekty, které zajišťují bezpečnost v ČR, jsou to především ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Tímto ústavním zákonem byla rovněž stanovena Bezpečnostní rada státu jako poradní orgán vlády, která připravuje pro vládu návrhy opatření, která vedou k zajištění bezpečnosti ČR, popř. k obnovení "normálního" stavu. Ústavní zákon o bezpečnosti dává státu možnost použití zvláštních nástrojů, sloužících k překonání krizových situací. Stát může, díky této právní normě, efektivně fungovat během krizové situace.

Za krizového stavu je státu umožněno ukládat osobám různé mimořádné povinnosti a také omezovat jejich práva a svobody, zkracuje dobu potřebnou k přijetí vládního návrhu zákona, umožňuje prodloužit volební období volených orgánů státu a také přesunout

¹⁰ Zákon č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

¹¹ Zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky.

některé pravomoci Poslanecké sněmovny ČR (při jejím rozpuštění) na Senát ČR. Ústavní zákon o bezpečnosti inicioval vznik několika nových právních předpisů, umožňujících zásahy do právního pořádku a práv občanů, za stavu, kdy je stát samotný ohrožen živelní katastrofou či válkou.¹²

Tato norma je psána obecně, vlastní nástroje jsou vymezeny až v řadě zákonů, které na tuto normu navazují. Mezi tyto zákony patří především zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, v platném znění, zákon č. 240/200 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), v platném znění a další.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění zákona č. 320/2002 Sb. (dále jen zákon o IZS)

Základní právní předpis pro IZS, který vznikl na základě potřeb a praktických zkušeností záchranářů. Při různých nehodách, haváriích, popř. živelních pohromách musí být koordinována činnost všech subjektů, podílejících se na odstraňování následků živelních pohrom, záchraně osob nebo majetku. Když dojde k nějaké mimořádné události, situace bývá velmi hektická, proto jsou jasná pravidla v těchto situacích velmi důležitá.

Zákon o IZS vymezuje integrovaný záchranný systém, stanovuje jeho složky a jejich působnost, a také působnost a pravomoci orgánů státu, územních samosprávných celků. V zákoně o IZS nejsou opomenuta ani práva a povinnosti právnických i fyzických osob, a to zejména při činnostech vedoucích k přípravě na mimořádné události i při pracích vedoucích k odstranění již vzniklých škod a situací. K těmto činnostem dochází při vyhlášení některého z krizových stavů, ale i před tímto vyhlášením.¹³ Dále vyjmenovává tento předpis následující základní pojmy z oblasti IZS:

- **„Integrovaný záchranný systém** jako *koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.*
- **Mimořádnou událost** jako *škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví,*

¹²PORADA, Viktor a kol. *Bezpečnostní vědy: Úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 23-25.

¹³VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice.* Praha: Univerzita Jana Ámose Komenského, 2012, s. 9, 20-21.

majetek nebo životní prostředí a zároveň vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

- **Záchranné práce** definuje jako *činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.*
- **Likvidační práce** popisuje tato norma jako *činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.*
- **Ochranu obyvatelstva** jako *plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.*
- **Věcná pomoc** je definována jako *poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; věcnou pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce.*
- **Osobní činnost** popisuje zákon o IZS jako *činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce.*¹⁴

Jak již bylo řečeno zákon o IZS je zřejmě nejdůležitějším předpisem nejen pro všechny základní i ostatní složky IZS, ale také pro všechny právnické, podnikající fyzické i fyzické osoby, podílející se na prevenci před hrozícím nebezpečím nebo na odstraňování již vzniklých škod, tedy při provádění záchranných a likvidačních prací. V tomto předpisu bylo myšleno nejen na vymezení postavení a úkolů jeho jednotlivých aktérů, kterými jsou kromě základních složek IZS také státní orgány a orgány územních samosprávních celků, ve svých paragrafech totiž řeší i situace, kdy se provádí nacvičování připravenosti složek IZS, které vede k prohlubování vzájemné spolupráce a zlepšování komunikace mezi těmito složkami. Kromě organizace záchranných a likvidačních prací,

¹⁴ Ustanovení § 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

umožňuje také zapojení právnických a fyzických osob do těchto činností, což může být v mnoha případech klíčové pro efektivní a včasné provedení zásahu, např. při záchraně lidských životů nebo odstraňování škod vzniklých při živelních katastrofách. Vyjmenovává i jednotlivá práva a povinnosti právnických a fyzických osob a stanoví výjimky, kdy nelze pomoc požadovat. Zákon při stanovení těchto práv a povinností nezapomíná ani na možnost uložení sankcí za nesplnění určitých povinností, ale také náhrady za omezení vlastnických nebo užívacích práv a poskytnutí věcné a osobní pomoci, což je jistě velmi důležité.¹⁵

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) (dále jen zákon o krizovém řízení)

Zákon o krizovém řízení je další významnou normou, která napomáhá ujasnit a sjednotit postupy při nevojenských krizových situacích. Stejně jako se vyvíjí současná společnost, dochází i ke vzniku nových hrozeb a rizik pro společnost. Ve snaze čelit těmto novým hrozbám a rizikům hledají jednotlivé státy vhodné funkční postupy, jež musejí být použitelné a funkční. Tyto postupy vznikají nejen v jednotlivých státech, ale také v mezinárodních společenstvích. Cílem je dosáhnout kvalitní odborné úrovně odpovědných osob v oblasti řešení krizových situací, které budou schopny reagovat na vzniklé situace a svým řízením a rozhodováním budou významnou měrou přispívat ke stabilizaci krizové situace, a co možná nejrychlejšímu navrácení stavu do “normálního stavu“. To vyvolává zvýšené nároky na systém vzdělávání v této oblasti. Proto je nutné vytvářet takový vzdělávací systém, který bude moderní, pružný, reagující na aktuální světový vývoj a podávající ucelené informace z různých oborů.¹⁶

Z výše jmenovaných důvodů dochází k novelizacím základních krizových zákonů, k vytváření, vydávání a aktualizaci různých učebních pomůcek a vzdělávacích textů. Jednotlivé krizové orgány zpracovávají a vytvářejí metodické postupy pro plánování, rozhodování a analyzování všemožných situací majících spojitost s bezpečností v nevojenských krizových situacích. Přičemž stejně důležité jako vytváření těchto metodik

¹⁵ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ VALÁŠEK, Jarmil a František KOVÁŘÍK. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích*. Praha: MV GR HZS ČR, 2008

je i jejich aktualizace a úprava do takové formy, aby reagovali za aktuální bezpečnostní vývoj nejen u nás, ale i ve světě.¹⁷

Samotný zákon o krizovém řízení stanovuje vedle působnosti a pravomoci státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků také práva a povinnosti právnických a fyzických osob vztahující se k přípravě na krizové situace, které ovšem nemají souvislost se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, typicky vojenským napadením cizí mocí. Svým zpracováním nutně reaguje na příslušné předpisy Evropské unie, která upravuje ochranu evropské kritické infrastruktury. Dále vyjmenovává taxativně orgány krizového řízení na všech úrovních a ve všech oblastech, různá obecná ustanovení jako např. *finanční zabezpečení krizových opatření* nebo *zabezpečení informačních systémů krizového řízení*, práva a povinnosti právnických a fyzických osob, stanoví výjimky z těchto povinností a podobně jako zákon o IZS řeší i oblast, věnující se kontrole, přestupkům jak fyzických tak i právnických osob a neopomíjí i náhrady za omezení vlastnického práva, poskytnutí věcných prostředků a vykonání pracovní povinnosti a pracovní výpomoci.¹⁸

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), (dále jen zákon o hasičském sboru)

Hasičský záchranný sbor České republiky je jedním ze tří základních složek integrovaného záchranného systému, jeho činnost se řídí právě zákonem č. 320/2015 Sb. Zákon o hasičském sboru definuje tento bezpečnostní sbor i jeho úkoly. Zajímavostí je například to, že Hasičský záchranný sbor organizuje přijímání humanitární pomoci ze zahraničí, které je určené České republice, tuto organizaci provádí ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí. HZS plní i některé mimořádné úkoly, které vyplývají z tohoto zákona a za podmínky s v tomto předpise stanovených. HZS je tvořen těmito organizačními složkami:

- generálním ředitelstvím
- hasičskými záchrannými sbory jednotlivých krajů

¹⁷ BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Karolinum, 2015, s. 80,81.

¹⁸ *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.*

- záchrannými útvary
- školským vzdělávacím zařízením

Každá z těchto složek má své jasně dané úkoly a význam v této hierarchii. Všichni příslušníci i zaměstnanci této instituce jsou povinni dodržovat základní povinnosti stanovené právní normou jmenovanou výše. Mezi hlavní pracovní náplň příslušníků HZS patří požární ochrana, ale také další činnosti vedoucí k ochraně života a zdraví obyvatel, životního prostředí, zvířat nebo majetku, a to za podmínek uvedených v zákoně o hasičském sboru. Hasiči proto pomáhají v mnoha každodenních situacích, jako jsou dopravní nehody, únik nebezpečných látek apod. Jejich činnost vyplývá i z jiných právních předpisů. HZS je nezbytnou součástí IZS, civilního nouzového plánování a krizového řízení s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti.¹⁹

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen zákon o Policii)

Policie České republiky je další složka řadící se mezi základní složky IZS. Činnost PČR se řídí zákonem o policii. PČR je ozbrojeným bezpečnostním sborem, který má sloužit veřejnosti. Hlavním úkolem Policie ČR je ochrana bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku. PČR působí jen na území ČR, pokud není dána výjimka vyplývající z tohoto zákona nebo jiného právního předpisu.

Policie je členěna na:

- policejní prezidium, které řídí činnost policie
- útvary policie s celostátní působností
- krajská ředitelství policie
- útvary zřízené v rámci jednotlivých krajských ředitelství

V zákoně o policii jsou jasně stanoveny základní práva a povinnosti policistů i zaměstnanců policie. Vzhledem k povaze činnosti PČR zasahují příslušníci tohoto bezpečnostního ozbrojeného sboru do práv a svobod občanů. Tyto zásahy nesmí vybočovat z mezí určených zákonem a mohou být prováděna pouze v souladu se zákonem. Policista může např. omezit osoby na osobní svobodě, odejmout osobě věc, vstupovat do obydlí nebo jiného prostoru nebo na pozemek, zastavovat dopravní prostředky a provádět jejich kontrolu, použít donucovací prostředky, anebo zbraň.

¹⁹ Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění pozdějších předpisů.

Činnost Policie ČR je kontrolovatelná, každý člověk má právo, aby upozornil na nedostatky v její činnosti nebo činnosti jejích příslušníků a každý policista nebo policejní útvar má povinnost takové oznámení přijmout. Kontrolu PČR provádí i kontrolní orgán Poslanecké sněmovny, který kontroluje činnosti PČR vyjmenované v zákonu o policii.²⁰

Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky

Zpravodajské služby jsou důležitou součástí bezpečnostního systému ČR a mají svůj důležitý vliv na ochranu obyvatel ČR a České republiky a jejich zájmů. Zákon č.153/1994 Sb. Je obecnou právní normou, která vymezuje jednak postavení všech tří zpravodajských služeb ČR, ale také jejich pole působnosti, způsob koordinace a vzájemné spolupráce, tak aby bylo funkční vzájemné předávání zjištěných informací, důležitých pro ochranu zájmů ČR a jejich obyvatel a v neposlední řadě také to, kdo a jakým způsobem tyto zpravodajské služby kontroluje.²¹

V ČR působí tři zpravodajské služby a to:

- Bezpečnostní informační služba České republiky (BIS) – je to kontrarozvědná zpravodajská služba působící na území ČR, jejím posláním je ochrana obyvatel ČR a zájmů ČR před hrozbami, které mohou ohrožovat důležité zájmy ČR nebo přímo její obyvatele. Má široké pole působnosti od terorismu až po špionážní činnost cizích služeb na našem území. Její činnost vychází ze speciálního zákona č. 154/1994 Sb. o Bezpečnostní informační službě a podléhá kontrole ze strany Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a vlády ČR, která ji i řídí.²²
- Úřad pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) – je zpravodajská služba České republiky, která sbírá, zabezpečuje, vyhodnocuje a zpracovává informace mající původ v zahraničí, které jsou důležité pro bezpečnost ČR a její ekonomické zájmy. Její působnost je široká a zahrnuje hrozby od mezinárodního terorismu, přes zbraně hromadného ničení až po ekonomické hrozby nebo politický extremismus. Aby bylo působení této služby účinné, musí jí podávané informace splňovat kritéria včasnosti, objektivity a kvalitního zpracování. Činnost služby se řídí zákonem

²⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ Zákon č. 153/1994 Sb., o Zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

²² Kdo jsme. *BIS* [online]. 2021 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/o-nas/>

č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách České republiky, tato služba zatím stále čeká na svůj speciální zákon, tak jak ho má BIS. Tato služba nevykonává represivní činnost a nemá trestněprávní postavení, při zjištění poznatků majícího trestněprávní znaky, předává tyto informace orgánům činným v trestním řízení, typicky Policii ČR. Kontrolu nad činností této služby vykonává zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a vláda ČR, která také její činnost koordinuje a je za ni odpovědná. V čele služby stojí ředitel, který je odpovědný ministrovi vnitra.²³

- **Vojenské zpravodajství (VZ)** - je jednotná ozbrojená zpravodajská služba České republiky. To, že je jednotná znamená, že v sobě integruje rozvědnou i kontrarozvědnou činnost. VZ získává, shromažďuje, vyhodnocuje a zpracovává informace důležité pro obranu ČR. Vojenské zpravodajství je také garantem kybernetické obrany ČR. Vojenské zpravodajství vzniklo na základě zákona č. 289/2005 Sb. o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů a její působnost je vymezena zákonem č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Jako obě předchozí služby, podléhá i VZ kontrole ze strany speciální kontrolní komise Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a vlády ČR. VZ řídí její ředitel, který je odpovědný ministrovi obrany ČR.²⁴

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách české republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ochranu obyvatel ČR je nutno provádět i za válečného stavu či při ohrožení svrchovanosti a demokratického zřízení z vnějšku. Této oblasti se tato práce věnuje jen velmi okrajově, proto jsou zde tyto předpisy uvedeny jen informativně. Pro tyto účely je nutná existence mnoha zákonů, jejichž účelem je zajistit bezpečnost ČR před těmito hrozbami. Tyto právní normy upravují postavení ozbrojených sil ČR, jejich úkoly a členění. Je v nich stanoveno, kdo ozbrojené síly řídí, jak se připravují a jaký je systém

²³ Kdo jsme. *UZSI* [online]. 2021 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://www.uzsi.cz/cs/kdo-jsme/>

²⁴ Kdo jsme. *VZCR* [online]. 2021 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://vzcr.cz/kdo-jsme-35>

vybavování ozbrojených sil vojenským materiálem a dále jsou zde vyjmenovávány povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků, fyzických a právnických osob k zajišťování obrany ČR před napadením vně republiky a odpovědnost za porušení těchto povinností.

3.1.3 Další strategické a bezpečnostní předpisy

Tato kapitola se věnuje doplňujícím bezpečnostním předpisům, které jsou nedílnou součástí problematiky ochrany obyvatel ČR. V rámci zkvalitnění ochrany obyvatelstva, je kladen velký důraz na další dokumenty, které jsou klíčovým bodem pro tuto práci. Vládou byly schváleny významné dokumenty na další období:

- Bezpečnostní strategie České republiky 2015
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Bezpečnostní strategie České republiky 2015 (dále jen Bezpečnostní strategie)

Bezpečnostní strategie obecně by měla obsahovat střednědobá a dlouhodobá opatření, která musí vést ke zvýšení bezpečnosti. Bezpečnostní hrozby v dnešním globalizovaném světě mají někdy až turbulentní vývoj, kdy se ke známým bezpečnostním hrozbám přidávají úplně nové hrozby, které nebyly v minulosti známy nebo dochází k vývoji hrozeb již známých. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby docházelo k pravidelným aktualizacím Bezpečnostní strategie ČR. K poslední aktualizaci tohoto dokumentu došlo v roce 2015.

Bezpečnostní strategie České republiky 2015 je komplexním dokumentem kladoucím si za cíl „zajistit systémový a koordinovaný rámec prosazování bezpečnostních zájmů České republiky, přispět k využívání jednotlivých multilaterálních, bilaterálních i národních nástrojů a poskytnout vodítko pro odpovídající alokaci zdrojů pro účely bezpečnostní a obranné politiky.“²⁵ Základním právním rámcem pro vznik této strategie je zejména Ústava ČR, Listina základních práv a svobod a Ústavní zákon o bezpečnosti, v platném znění a další právní normy navazující na ústavní pořádek ČR. Svým obsahem navazuje na Bezpečnostní strategii ČR z roku 2003 a aktualizuje stejnou strategii z roku 2011, dochází v ní ke zohlednění proměn bezpečnostního prostředí a neopomíjí ani klíčové

²⁵ Bezpečnostní strategie České republiky, Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2015, s. 5.

hrozby v euroatlantickém prostoru. V roce předcházejícím vzniku aktualizované strategie totiž došlo k několika událostem významným pro bezpečnost ČR i euroatlantického prostoru. Mezi tyto události lze zařadit demonstrace na Ukrajině, které přerostly v občanskou válku, vznik Islámského státu na území Sýrie a Iráku a s tím spojenou rozsáhlou migrační vlnou směřující do Evropy. Zkušenost s občanskými boji na Ukrajině potvrdila jako jednu z hlavních hrozeb nerespektování hodnotových postojů, které tvoří základ “západní“ demokratické společnosti, vedoucí k jednoznačnému ohrožení základů demokratického uspořádání právního státu a základních lidských práv a svobod nevyjímaje. Z této strategie vyplívá jasný odkaz, ač není přímo jmenován, na varování před vzrůstajícími mocenskými ambicemi Ruska.²⁶

Na základě zhodnocení současného bezpečnostního prostředí identifikuje Bezpečnostní strategie následující hrozby, které mají spojitost i bezpečnostním ohrožováním spojenců ČR:

- *oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně-právních závazků v oblasti bezpečnosti*, pod touto definicí si lze představit usilování o úpravu stávajícího mezinárodního uspořádání, posilování svého vlivu, vojenského potenciálu a cílů za využití destabilizace sousedních zemí a místních konfliktů
- *nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí* z dění na Ukrajině je nepřehlédnutelný jasný příklad, že tyto konflikty mohou lehce přerůst v ozbrojené konflikty mající potenciál přímého nebo nepřímého ohrožení bezpečnosti v ČR nebo u jejich aliančních partnerů
- *terorismus* ohrožující přímo životy, zdraví a majetek občanů a kritickou infrastrukturu
- *šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů*, představující závažné důsledky pro bezpečnost ČR a jejich partnerů, z důvodu jejich použitelnosti z velké vzdálenosti od území, které ohrožují
- *kybernetické útoky* – z naší vlastní zkušenosti víme, jak mohou být nebezpečné, mají velký potenciál způsobit ochromení strategických cílů, jak se stalo např. při útoku na vnitřní síť benešovské nemocnice

²⁶ Bezpečnostní strategie České republiky, Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2015, s. 5-10.

- *negativní aspekty mezinárodní migrace* – zde je myšlena jak nelegální migrace, tak i ta legální, ne vždy se totiž daří migrující lidi s velmi odlišným hodnotovým žebříčkem správně integrovat, což může vést k radikalizaci, těchto skupin. Z radikalizace pak vzniká mnoho konfliktů a bezpečnostních problémů.
- *extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí* – tato hrozba souvisí se vznikem a existencí sociálně vyloučených oblastí a následných problémů s těmito oblastmi spojených
- *organizovaný zločin, zejména závažná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita* – organizovaný zločin mající vztahy již dávno přesahující hranice jednotlivých států má velmi vysoký potenciál ohrožovat bezpečnost občanů, a to především prostřednictvím korupce a infiltrace do orgánů státní správy
- *ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury* – kritická infrastruktura je klíčová pro bezproblémový chod státu, odvětví této infrastruktury je propojeno, proto narušení jednoho z článků této infrastruktury znamená ohrožení celé infrastruktury nebo její větší části
- *přerušeni dodávek strategických surovin nebo energie* – poměrně závažná hrozba pro bezpečnost celé společnosti, např. následky dlouhodobého přerušeni dodávek elektrické energie by měly fatální důsledky s dopadem na každého občana státu, především pak ve velkých městech
- *pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události* – sem řadíme především extrémní projevy počasí nebo také šíření infekčních nemocí²⁷

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 (dále jen Koncepce ochrany obyvatelstva)

Koncepci ochrany obyvatel vypracoval kolektiv autorů na generálním ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, které spadá pod gesci Ministerstva vnitra. Tento materiál je dalším klíčovým textem v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatel ČR. Jeho účelem není definice jednotlivých hrozeb, čímž by se vzájemně přesahovali společně s Bezpečnostní strategií, ale důkladná analýza současného fungování celého systému

²⁷ Bezpečnostní strategie České republiky, Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2015, s. 11-12

ochrany obyvatelstva, priorit v oblasti ochrany obyvatelstva a také schopnost bezpečnostního aparátu efektivní ochrany obyvatel při jejich ohrožení. Kromě analyzování skutečného stavu, přichází i s celou řadou doporučení pro jednotlivé státní orgány spadající do bezpečnostního systému. Tato doporučení mají vést ke stabilizaci a odstranění nedostatků, a tím pádem k efektivní funkci celého bezpečnostního systému ČR.

Koncepce ochrany obyvatel si definuje několik strategických priorit:

- občan
- soukromé subjekty
- ochrana kritické infrastruktury
- věda, výzkum a inovace
- vydefinování nových úkolů a přístupů²⁸

Jak již bylo zmíněno, bezpečnostní situace v dnešním globalizovaném světě má schopnost rychlého vývoje, na něž je nutné rychle reagovat. Z Koncepce ochrany obyvatel je patrné, že si současný bezpečnostní systém ČR nevystačí pouze s nasazením stávajících kapacit bezpečnostních složek státu. Pro účinnou ochranu obyvatel ČR je tedy nezbytné hledat nové možnosti jejich ochrany. Ty lze nalézt v již existujících kapacitách, které jsou ve vlastnictví fyzických, podnikajících fyzických a právnických osob. Pokud má být systém ochrany obyvatel v ČR opravdu efektivní, musí být celý bezpečnostní systém schopen na hrozby nejen rychle a správně reagovat, ale musí být schopen je i včas předvídat. Nicméně při ochraně obyvatel nelze spoléhat pouze na orgány státu. Do této činnosti musí být zapojeno i obyvatelstvo samotné, proto se věnuje Koncepce ochrany obyvatel i oblasti vzdělávání všech v této oblasti a nutnosti jednotného a uceleného systému vzdělávání.

Koncepce ochrany obyvatel dělí při své analýze současný stav na několik následujících oblastí:

- *Síly* – jsou základním stavebním prvkem ochrany obyvatelstva a znázorňují v kostce základní a ostatní složky IZS.
- *Věcné zdroje* – technické vybavení všech složek IZS, Armády ČR, státu a samosprávy.

²⁸ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, Praha: Ministerstvo vnitra, 2013, s. 1.

- *Úkoly ochrany obyvatelstva* – tím je myšlen souhrn opatření napomáhajících zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí.
- *Krizové řízení* – komplexní systém řízení státu nebo jeho částí při krizi včetně všech legislativních i nelegislativních dokumentů.
- *Výchova a vzdělávání* – začlenění problematiky ochrany obyvatelstva do vzdělávacího systému, sjednocení a systemizace tohoto začlenění s možností působit na výchovu jednotlivce formou pravidelné a povinné výuky již od úrovně základního vzdělávání.
- *Věda a výzkum, vývoj, inovace* – podpora problematiky ochrany obyvatelstva na úrovni vědy, tuto činnost zajišťuje Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč.²⁹

V každé z uvedených oblastí je v Konceptu ochrany obyvatelstva provedena SWOT analýza s cílem odhalení slabých a silných stránek, příležitostí a hrozeb. A v závěru je provedena celková analýza nejvýznamnějších faktorů s potenciálem ovlivňovat rozvoj ochrany obyvatelstva, která je vidět na následujícím obrázku.

Obrázek č. 1 – Nejvýznamnější faktory ovlivňující rozvoj OOB

Zdroj: Koncept ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

²⁹ Koncept ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, Praha: Ministerstvo vnitra, 2013, s. 3-12.

Z grafu analyzujícího nejvýznamnější faktory ovlivňující rozvoj ochrany obyvatelstva lze vyčíst, že nejvýznamnějším negativním faktorem je personální zabezpečení, které se vyskytuje téměř ve všech analyzovaných oblastech Koncepce ochrany obyvatel. Naopak mezi silnými stránkami Koncepce ochrany obyvatel je často zmiňována odborná zdatnost personálu. Dále je velmi závažným problémem to, že se v Koncepci ochrany obyvatelstva uvádí, že si „*připravenost systému čelit současným i předvídatelným bezpečnostním hrozbám a s nimi spojeným mimořádným událostem a krizovým situacím už dále nevystačí s „pouhým“ nasazením sil a prostředků bezpečnostních složek státu.*“³⁰ Proto by bylo vhodné ověřit současný stav těchto tří oblastí.

Dalšími strategickými a bezpečnostními dokumenty důležitými v oblasti ochrany obyvatel ČR jsou např. Obrana strategie České republiky 2017, Vojenská strategie České republiky, Plán obrany České republiky, Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024, Princip obrany České republiky 2030, Doktrína Armády České republiky, Bílá kniha o obraně, Koncepce výstavby Armády České republiky 2030, Dlouhodobý výhled pro obranu 2035. I když se těmito dokumentům a obecně oblasti ochrany obyvatel při nebezpečí hrozícímu z vnějšku tato práce nevěnuje, jsou pro ochranu obyvatelstva velice důležité, a proto jsou zde alespoň zmíněny.

³⁰ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, Praha: Ministerstvo vnitra, 2013, s. 1.

4 Praktická část

V teoretické části jsou popisovány a přibližovány strategické dokumenty důležité pro bezpečnost a ochranu obyvatel, a to napříč celou bezpečnostní oblastí, s různou právní silou a různou důležitostí. Ústředním literárním pramenem v teoretické části diplomové práce je Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Tento dokument je velmi obsáhlý a výsledkem jeho analýzy je několik konkrétních faktorů, majících silný potenciál významně ovlivňovat rozvoj a efektivitu ochrany obyvatel.

V rámci praktické části jsou na základě výše uvedeného dokumentu vybrány 3 faktory (pozitivní i negativní), které jsou aktuální a pro správnou funkci celého bezpečnostního systému poměrně důležité. Faktory hodné bližšího zkoumání jsou:

1. personální stav složek IZS,
2. odbornost příslušníků a zaměstnanců složek IZS,
3. důležitost zapojení FO, podnikajících FO a PO do odstraňování následků vzniklých za krizové situace.

Níže jsou pomocí statistických dat zpracována jednotlivá témata. Výsledky jsou popsány a zapsány do jednotlivých tabulek a grafů. Zpracované a vyhodnocené statistické údaje jsou kompletně zaznamenány za rok 2019, v některých případech je uvedena část roku 2020. Kompletní statistickou analýzu za rok 2020 nebylo možno zpracovat z důvodu absence těchto údajů u jednotlivých složek.

Cíl praktické části

Cílem analytické části práce je zjistit, zda skutečný personální stav a odbornost příslušníků a zaměstnanců složek integrovaného záchranného systému odpovídá současným požadavkům. Dále bude cílem zjistit, jak je důležitá možnost zapojení právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob do odstraňování následků vzniklých za krizové situace.

V rámci zpracování praktické části byla využita zejména metoda analýzy a syntézy, při zpracování jednotlivých statistických údajů. Všechna data byla sbírána s odborných publikací, z veřejných statistických dokumentů, z ročenek apod. Druhá část praktické části je zpracována pomocí řízených rozhovorů. V rámci zjišťování skutečného stavu bylo osloveno 6 odborníků z různých pozic složek IZS a 1 starosta obce.

- Mgr. Pavlína Havlenová – záchranářka ZZS Vysočina a dobrovolná hasička zároveň
- Bc. Tomáš Richter – velitel podnikového Hasičského záchranného sboru podniku Jaderné elektrárny Dukovany
- Mgr. Martin Husa – bývalý vedoucí oddělení PČR v Třebíči
- Ing. Karel Müller – starosta města Jaroměřice nad Rokytnou
- Ing. Ladislav Prvák – ředitel Městské policie Třebíč
- Ing. Jiří Urbánek – velitel centrální stanice Třebíč, spadající pod HZS ČR kraje Vysočina
- Ing. Jiří Mach – vedoucí pracoviště IZS a služeb HZS ČR kraje Vysočina z Územního odboru Třebíč

V rozhovorech výše uvedení odpovídali na předem dané otázky, které vždy souvisely s problematikou jednotlivých složek IZS. Jednou ze zásadních otázek byla ta, která se týkala možnosti zapojení fyzických, fyzických podnikajících a právnických osob do odstraňování následků mimořádné události. Vyhodnocení těchto odpovědí pak vedlo ke splnění cíle praktické části práce.

4.1 Personální stav složek IZS

Společným znakem personálního stavu základních složek integrovaného záchranného systému je finanční odměňování jejich příslušníků a zaměstnanců. Každá ze složek IZS má svůj systém odměňování příslušníků, popř. zaměstnanců, který se řídí vyhláškou nebo jiným právním nebo vnitřním předpisem. Každá ze složek IZS má svá pravidla a podmínky pro příjem uchazečů.

Významným faktorem ovlivňujícím personální stav složek IZS je stárnutí populace, ke kterému dochází nejen v ČR, ale v celé Evropě. Stárnutí populace by do budoucna mohlo znamenat, a zřejmě bude znamenat, problém s nedostatkem personálu nejen ve složkách IZS, ale ve všech složkách napříč celým bezpečnostním systémem.

Podle Balabána se průměrný věk u všech bezpečnostních složek i ozbrojených sil zvyšuje a demografické stárnutí populace v ČR snižuje lidskou základnu vhodnou pro možné doplňování personálního stavu bezpečnostních složek a ozbrojených sil. Východisko hledá v možnosti snížení závislosti těchto složek na mužské populaci,

případně snížení počtu personálu bezpečnostních složek, tak aby se dařilo doplňovat stavy bezpečnostních složek a zároveň, aby tyto složky zůstaly akceschopné.³¹

Dne 20.11.2020 byl osloven starosta města Jaroměřice nad Rokytnou, pan Ing. Karel Müller. Jedna z otázek, na kterou pan starosta odpovídal, se týkala právě personálního stavu složek IZS. Celý rozhovor viz Příloha č. 1.

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: *„Jako předseda KŠ města a starosta se mohu vyjadřovat pouze k hasičům (SDH), kteří jsou organizací města. Neznám současné požadavky bezpečnostního systému ČR, takže nemohu ani posoudit z tohoto hlediska, zda je jejich personální stav odpovídající. Vím však, že kdyby jejich stav byl snížen pod určitou mez, danou jejich akceschopností, že bychom se na radnici o tom včas dozvěděli a situaci řešili. Některé obce již v této situaci jsou, a proto s naším městem uzavřeli veřejnoprávní smlouvu o vykonávání činnosti JPO našimi hasiči pro tuto obec.“*

4.1.1 Personální stav Policie ČR

Podmínky pro přijetí do služebního poměru k Policii ČR jsou dostupné široké veřejnosti z webu www.policie.cz. První podmínkou je podání písemné žádosti o přijetí do služebního poměru na personální pracoviště Policie ČR, uchazeč musí dále splňovat následující kritéria:

- občanství ČR
- věk vyšší než 18 let
- plná způsobilost k právním úkonům
- bezúhonnost – prokazuje se opisem z evidence Rejstříku trestů a dále si Policie ČR vyhrazuje právo využívat vlastní evidence a evidence Ministerstva vnitra ČR, a to v rámci přijímacího řízení

³¹ BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR*. Praha: Karolinum, 2015, s. 178-180.

- *střední nebo vyšší vzdělání* – zde došlo ke snížení požadavku, na některá služební místa již není vyžadována maturitní zkouška
- *fyzická, zdravotní a osobní způsobilost k výkonu služby* – během přijímacího řízení musí uchazeč splnit fyzické testy, zdravotní způsobilost posuzuje služební lékař a osobní způsobilost se prověřuje na psychologickém pracovišti
- *nesmí být členem politické strany nebo hnutí*
- *nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost*

Kromě výše uvedených kritérií je příslušníkům Policie ČR zakázáno mít viditelné tetování, na jejich vzhled jsou totiž kladeny přísnější požadavky, z důvodu jejich společenského postavení. Takovýchto zvláštních požadavků je na policisty kladeno více.³²

V roce 2020³³ hledá Policie ČR z řad veřejnosti 537 nových příslušníků na služební místo vrchní referent obvodního (místního) oddělení, popř. referent obvodního (místního) oddělení.

Tabulka č. 1 - Počty příslušníků Policie České republiky od roku 1990 do roku 2019

Rok	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Počet policistů	28 649	30 961	32 404	40 049	42 659	45 717	43 990	43 722

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Počet policistů	43 271	44 089	44 828	44 680	45 538	46 616	46 486	47 129

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet policistů	45 207	45 429	42 364	42 441	43 272	41 224	39 037	38 363

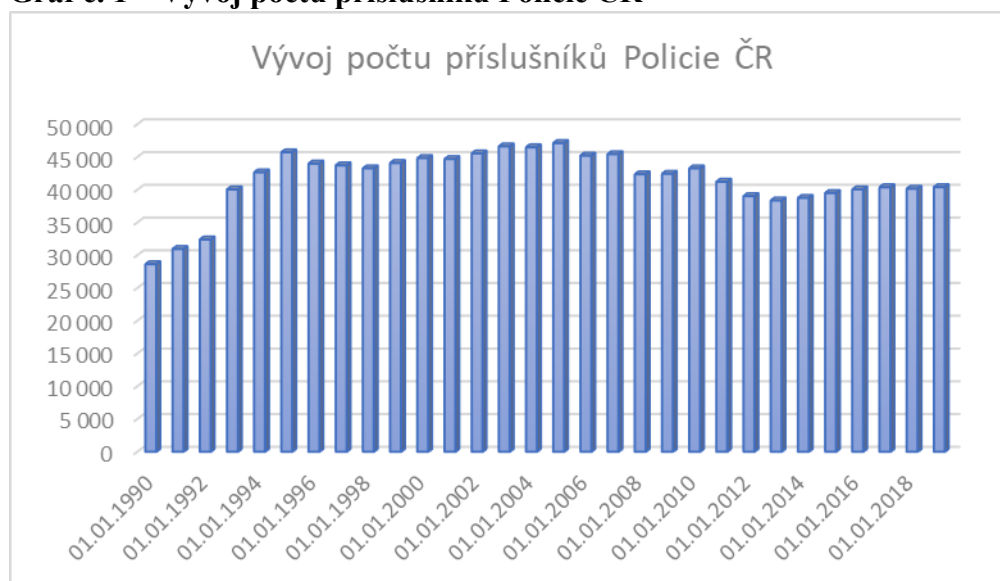
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet policistů	38 754	39 497	40 055	40 389	40 152	40 401	40 228

Zdroj: vlastní zpracování, data z webu www.policie.cz

³² Policie. *Policie* [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: www.policie.cz

³³ Ke dni 9.12.2020. Policie. Dostupné z <https://nabor.policie.cz>

Graf č. 1 – Vývoj počtu příslušníků Policie ČR

Zdroj: vlastní zpracování, data z webu www.policie.cz

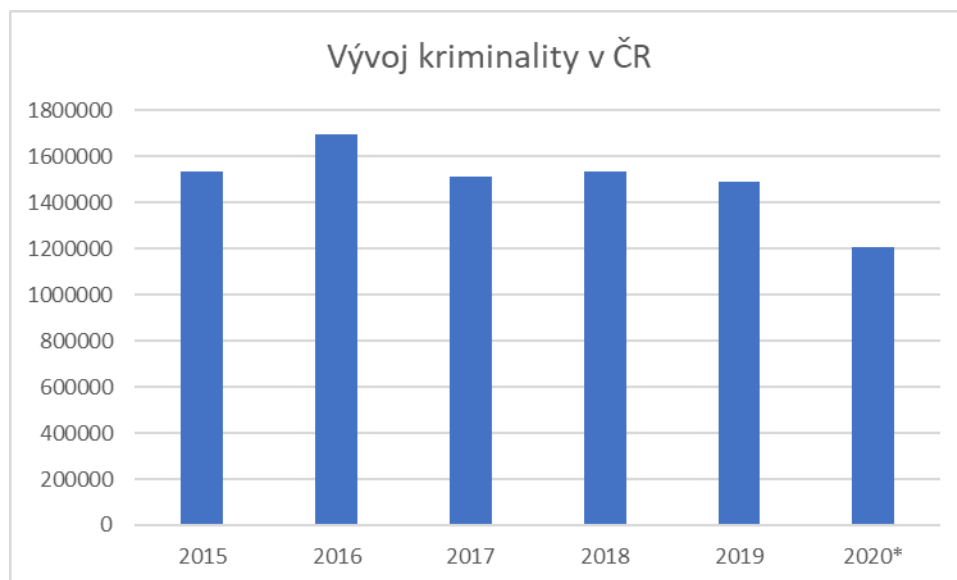
Z uvedených dat o vývoji počtu příslušníků Policie ČR je patrný nárůst příslušníků PČR, oproti stavu v roce 1990. Z dlouhodobého hlediska lze konstatovat, že Policie ČR pracuje dlouhodobě s určitým podstavem, i když počet jejích příslušníků se zvedl přibližně o jednu třetinu oproti stavu v roce 1990. PČR má v současnosti 378 příslušníků na 100 tis. obyvatel. Při srovnání tohoto počtu s daty ve zbytku Evropy patří ČR k zemím s vyšším počtem policistů na 100 tis. obyvatel. Nejnižší počet policistů na počet obyvatel mají tradičně země na severu Evropy (Švédsko, Finsko, Dánsko). Nejvyšší naopak v její jižní části (Španělsko, Itálie). Mezi země s vyšším počtem policistů patří i Slovensko s 445 policisty na 100 tisíc obyvatel v roce 2016.³⁴

Jedním z faktorů, které mají vliv na poptávku po zvýšení počtu služebních míst, je nárůst trestní činnosti na území republiky a v jednotlivých krajích. Na webu <https://kriminalita.policie.cz> je dostupný veřejný přehled údajů o všech přestupcích a vybraných druzích trestných činů, které Policie ČR v daném časovém úseku řešila, tzn. byly Policii ČR oznámeny nebo je Policie ČR odhalila vlastní činností. Na výše uvedeném webu lze vyhledávat kriminalitu na území ČR ve vybraném časovém období

³⁴ Policie za čtvrt století nabobtnala o čtvrtinu. A bobtnat bude dál. *Novinky* [online]. 2016 [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/policie-za-ctvrt-stoleti-nabobtnala-o-ctvrtinu-a-bobtnat-bude-dal-40001880>

včetně výběru typu kriminální činnosti. Následující tabulka uvádí celkový přehled kriminality v ČR od roku 2015 do roku 2020 (do 16.12.2020).

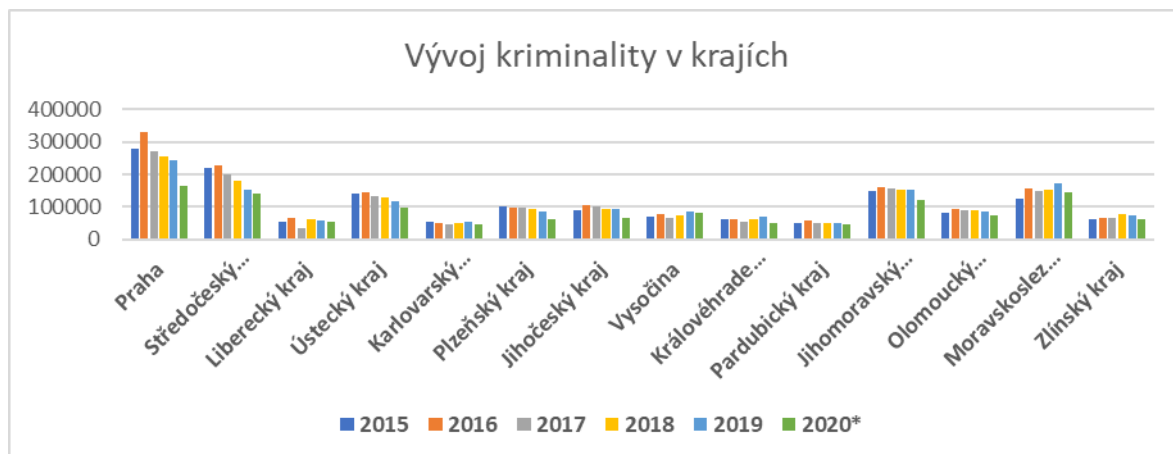
Graf č. 2: Přehled kriminality v letech 2015 až 2020

Zdroj: vlastní zpracování, dat z webu kriminalita.policie.cz

V letech 2015 až 2020 lze pozorovat určitý sestupný trend v nápadu kriminality na celém území. K mírnému nárůstu docházelo v roce 2016, kdy bylo celorepublikově zaznamenáno 1 695 285 různých protizákonných činů, a to i přes to, že v tomto roce došlo k navýšení počtu příslušníků o 558 příslušníků. I z těchto dat nelze odvodit přímou souvislost mezi počtem příslušníků policejního sboru a počtem protiprávních činů. Určitá závislost lze pozorovat v roce 2018. V tomto roce poklesl počet příslušníků Policie ČR oproti předchozímu roku o 237 příslušníků a zároveň došlo k mírnému nárůstu kriminálních činů spáchaných na našem území v roce 2018 o 21 573 činů. A dále v roce 2019, kdy při navýšení počtu policistů o 249, poklesl počet kriminálních činů o 41 418 oproti roku 2018. Při analyzování dat souvisejících s kriminalitou v České republice si nelze vystačit s přehledem zobrazujícím vývoj stavu této oblasti v celé republice. V jednotlivých krajích jsou značné rozdíly v nápadu trestné a přestupkové činnosti.

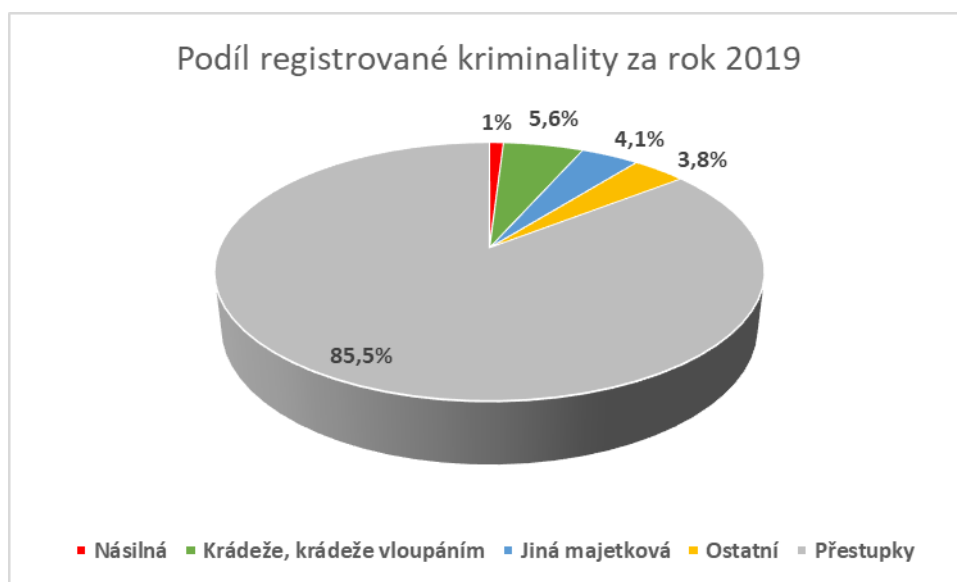
Graf č. 3: Přehled kriminality v krajích v letech 2015 až 2020

Zdroj: vlastní zpracování, data z webu kriminalita.policie.cz

V jednotlivých krajích jsou patrné rozdíly v nápadu trestné činnosti. Nejvíce protiprávních činů je páčáno v oblasti velkých měst Prahy, Brna a Ostravy a v jejich blízkém okolí např. ve Středočeském kraji. Objasněnost protiprávní činnosti úzce souvisí s ochranou obyvatelstva ČR. Při vysokém procentu neobjasněných činů totiž nedochází ke správné funkci ochrany obyvatelstva. V následující tabulce je uveden přehled různých druhů kriminality a jejich procentuální zastoupení za rok 2019.

Graf č.4: Přehled druhů kriminality v roce 2019

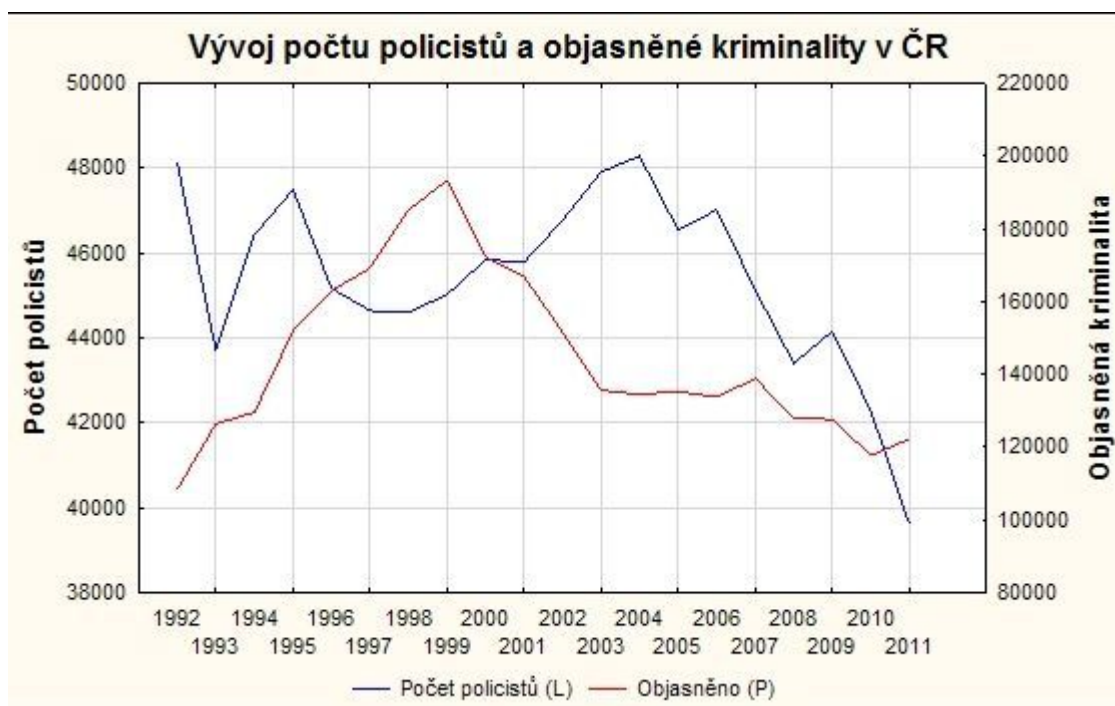

Zdroj: vlastní zpracování, data z webu kriminalita.policie.cz

V roce 2012 provedlo Ministerstvo vnitra ČR srovnávací analýzu, podle které má ČR více policistů než potřebuje. Ze studie je patrné, že není možné vysledovat žádnou závislost mezi ekonomickou vyspělostí země a velikostí jejího policejního sboru. Podle této studie se některé země na evropském kontinentu snaží vytvářet menší policejní sbory, které budou lépe finančně ohodnoceny. V některých evropských zemích existují alternativy k výkonu činností příslušníků policejních sborů, na které lze přenést část činností policejního sboru. Mezi tyto alternativy patří především využití dobrovolníků či přímo samostatných dobrovolnických policejních sborů, dále pak využívání studentů policejních akademií a dobrovolná služba nebo různé kombinace těchto alternativ. Všechny tyto alternativy mají za cíl ulehčit oficiálním policejním sborům od jejich činnosti. V ČR bohužel nejsou zatím tyto alternativy možné, místní policejní sbory se musejí spolehnout spíše sami na sebe. Z výsledků analýzy také vyplývá, že nelze vysledovat závislost mezi počtem příslušníků policie a úrovní kriminality (v rámci Evropy). Vyšší počet policistů tedy automaticky nezaručuje vyšší počet zjištěných trestných činů ani jejich objasněnost. Nelze tedy očekávat ani vyšší míru bezpečnosti obyvatel.³⁵

³⁵ Studie: Česko má mnohem více policistů, než potřebuje. *Zpravy* [online]. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/studie-cesko-ma-mnohem-vice-policistu-nez-potrebuje/r~i:article:753066/>

Obrázek č. 2 – Vývoj počtu policistů a objasněné kriminality v ČR

Zdroj: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/sstudie-cesko-ma-mnohem-vice-policistu-nez-potrebuje/r~i:article:753066/>.

Mezi ostatní složky IZS patří i městská policie. Obecní policii řídí starosta, pokud obecní zastupitelstvo nepověří řízením obecní policie jiného člena zastupitelstva. V rámci řízeného rozhovoru byl osloven ředitel Městské policie v Třebíči Ing. Ladislav Prvák, aby se vyjádřil k jednotlivým otázkám ohledně personálního stavu příslušníků. Celý rozhovor viz příloha č. 2.

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků, strážníků a dalších) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: „Početní stav strážníků si každá obec stanovuje podle svých potřeb a ekonomických možností. Konkrétně MP Třebíč má 55 zaměstnanců, z toho je 41 strážníků a 14 jiných zaměstnanců (technici, operátoři, aj.) – obsazenost v současné době je 95 %. Snížení současného početního stavu strážníků by negativně ovlivnilo plnění jejich úkolů v rámci IZS.“

OTÁZKA: Městská policie má mnoho úkolů a je důležitou součástí bezpečnosti ve městě. Lze tedy říct, že v Třebíči nemáte problém s obsazením volných pracovních míst na pozici

strážník? Předpokládám, že u vás poptávka převyšuje nabídku a máte tedy i možnost výběru vhodného kandidáta?

ODPOVĚĎ: „*Městská policie Třebíč nemá zásadní problém s obsazováním volných pracovních míst na pozici strážníka. Poptávka mírně převyšuje nabídku, je tedy možno provádět kvalifikovaný výběr vhodného kandidáta. Přesto i u nás pozorujeme, že zájemců o práci u městské policie ubývá.*“

Z rozhovoru s bývalým vedoucím oddělení Policie ČR, Mgr. Martinem Husou taktéž vyplývá, že je/byl velký podstav příslušníků Policie, a to se nejednalo o konkrétní případ daného kraje, nýbrž celorepublikově. Bývalý vedoucí tak potvrzuje, že personální stav není dobrý. Celý dotazník viz příloha č. 3.

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: „*K současnému stavu příslušníků BS se nemohu vyjádřit, protože nejsem již dva roky členem, ale situace před dvěma lety byla taková, že personální stavy u HZS ČR byly vždy ne-li na naplněny, tak v drtivé většině krajů nebyl podstav, kdežto u Policie ČR byl podstav prakticky v rámci celé ČR. Služební zákon částečně umožňuje vyslat příslušníka tam, kde si to bezpečnostní situace vyžaduje – systém by tedy neměl být ohrožen.*“

4.1.2 Personální stav HZS ČR

Podobně jako Policie ČR má i HZS ČR své specifické požadavky na zájemce o službu u tohoto sboru. Do služebního poměru k HZS ČR může být přijat pouze občan ČR starší 18-ti let, který je bezúhonný a plně způsobilý k právním úkonům. Žadatel o přijetí do služebního poměru musí dále splňovat podmínky stanovené pro výkon obsazovaného místa, mezi které patří zejména stupeň vzdělání (minimálně střední s maturitou) a další odborné požadavky včetně oboru nebo zaměření vzdělání, pokud jsou stanoveny. Vzhledem k fyzické náročnosti při vykonávání této profese je nezbytná fyzická a zdravotní způsobilost. Kromě uvedených podmínek existují ještě další požadavky týkající se nemožnosti členství v politických stranách a hnutích a výkonu živnostenské

nebo jiné výdělečné činnosti. Po podání žádosti o přijetí do služebního poměru k HZS musí žadatel prokázat osobní způsobilost k výkonu této profese, ta se prokazuje vyšetřením na psychologickém pracovišti HZS, dále pak zdravotní způsobilost vyšetřením v zařízení závodní preventivní péče (lékařská prohlídka) a po splnění těchto obou způsobilostí musí žadatel splnit testy fyzické a tělesné zdatnosti.³⁶

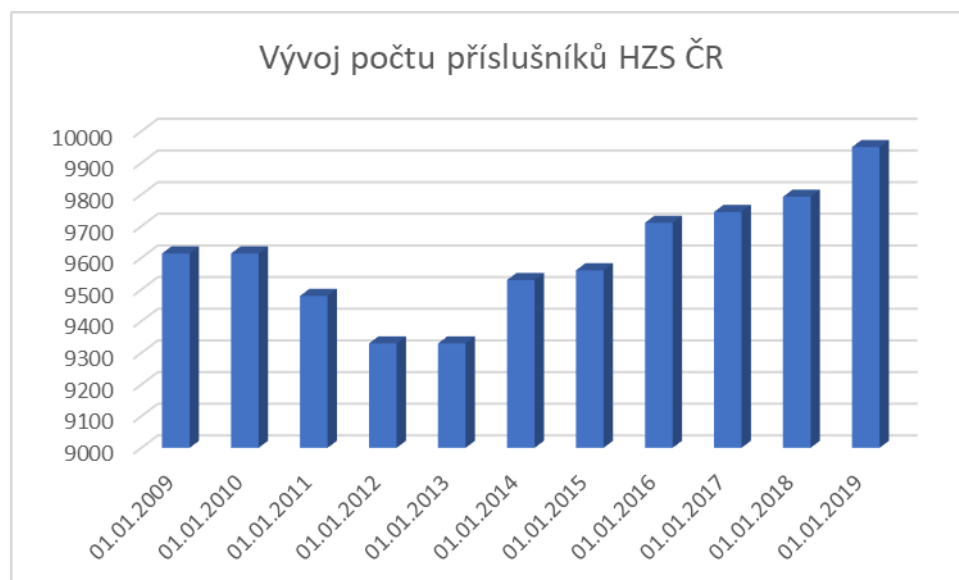
Hasičský záchranný sbor České republiky netrpí takovým nedostatkem žadatelů o volná služební místa jako Policie ČR. Je to dáno zřejmě vyšší atraktivitou a celospolečenským uznáváním povolání hasiče. K 16.11.2020 bylo 8 volných míst u HZS ČR a to celorepublikově.³⁷

Tabulka č. 2 – Počty příslušníků HZS ČR od roku 2009 do roku 2019

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet hasičů	9614	9614	9480	9330	9330	9530	9561	9711	9745	9793	9950

Zdroj: vlastní zpracování, data Statistická ročenka HZS ČR za rok 2019

Graf č. 5 – Vývoj počtu příslušníků HZS ČR

Zdroj: vlastní zpracování, data Statistická ročenka HZS ČR za rok 2019

³⁶ Přijetí do služebního poměru. HZS ČR [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/podminky-prijeti-a-dalsi-informace.aspx>

³⁷ Služební místa. Ministerstvo vnitra [online]. 9.2.2021 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sluzebni-mista/Search_PublicAndMembers.aspx?base

Z výše uvedených tabulek a grafů je patrný mírný nárůst počtu příslušníků HZS ČR, kdy v roce 2019 bylo o 336 příslušníků více než v roce 2009. Příslušníci HZS ČR zasahují kromě požárů i u dopravních nehod, úniků nebezpečných chemických látek, technických havárií, radiačních havárií a ostatních mimořádných událostí.

Obrázek č. 3 - Počty zásahů jednotek požární ochrany a druhů zásahů za rok 2019

Druh události	Počet událostí					Podíl v % na celk. počtu	Index %
	2015	2016	2017	2018	2019		
požáry	19 685	15 730	16 249	20 277	18 361	14,1	91
dopravní nehody	21 330	21 521	22 329	22 265	22 051	16,9	99
úniky nebezpečných chemických látek celkem	6 693	6 698	7 304	7 687	7 798	6,0	101
z toho ropné produkty	4 675	4 923	5 190	5 487	5 687	4,4	104
technické havárie celkem	55 928	53 714	70 647	64 936	72 268	55,5	111
z toho technické havárie	7	6	7	7	1	0,0	14
technické pomoci	49 525	47 845	63 550	57 401	63 866	49,0	111
technologické pomoci	747	427	515	466	367	0,3	79
ostatní pomoci	5 649	5 436	6 575	7 062	8 034	6,2	114
radiační nehody a havárie	0	0	1	1	4	0,0	400
ostatní mimořádné události	75	92	1 134	91	40	0,0	44
plané poplachy	8 273	7 735	8 310	9 131	9 707	7,5	106
Celkem	111 984	105 490	125 974	124 388	130 229	100,0	105

Zdroj: Statistická ročenka HZS ČR 2019

Z tabulky s počty zásahů je patrná růstová tendence počtu celkových zásahů. S narůstající tendencí počtu zásahů celkem, lze odvodit požadavky na zvyšování počtu příslušníků HZS ČR v následujících letech. Při likvidaci následků mimořádných událostí se může Hasičský záchranný sbor spolehnout na pomoc HZS podniků a SDH obcí a SDH podniků. Tyto hasičské sbory mají svůj historický význam a jsou důležitou součástí systému požární ochrany. Zejména jednotky SDH obcí jsou v celkovém součtu velmi početné a bývají k dispozici i v malých obcích, kde plní svou nezastupitelnou roli.

V roce 2019 byly počty jednotek požární ochrany následující:

Obrázek č. 4 – Počty jednotek požární ochrany

HZS ČR – celkem (z toho 15 % žen)	11 007
z toho ve služebním poměru (z toho směnovní příslušníci zařazení v jednotkách HZS krajů)	9 950 (6 939)
zaměstnanci	1 057
HZS podniků – profesionální hasiči zařazení v jednotkách	3 013
z toho vojenští hasiči	566
SDH obcí a SDH podniků – členů jednotek	67 149

Zdroj: Statistická ročenka HZS ČR 2019

V souvislosti s SDH obcí může být určitým problémem naplnění počtu dobrovolníků v SDH, tak aby byli akceschopné. Souvisí to s migrací obyvatelstva, demografické stárnutím populace a s určitou ochotou podílet se na těchto činnostech. Při poklesu počtu dobrovolníků pod určitou únosnou mez by vyžadovalo rychlou reakci obce, popř. města. Některé menší obce už se v takové situaci nachází, a proto situaci řeší uzavřením veřejnoprávní smlouvy o vykonávání činnosti jednotek požární ochrany na území své obce s městy nebo obcemi ve svém blízkém okolí.

Personální stav u HZS hodnotil i Ing. Jiří Urbánek, který podal velmi podrobný výpis aktuálně obsazených pozic. Vyjadřuje se o tom, že aktuální stav dokáže pokrýt všechny nutné směny a jejich stanice mají plné stavy. Nicméně upozorňuje i na to, že se jedná o jisté minimum, pod které jít nemohou, jinak by nemohli fungovat efektivně. Celý rozhovor viz příloha č. 4.

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: *„Není v mé kompetenci se vyjádřit k personální naplněnosti bezpečnostního systému jako celku pro celou ČR. Ale pokud hovoříme o HZS Kraje Vysočina, resp. o Územním odboru Třebíč, tak máme v danou chvíli plnou obsazenost směnových a denních příslušníků i občanských zaměstnanců. V roce 2016 se podařilo požární stanici v Hrotovicích rozšířit z P0 na P1 a v roce 2019 doplnit směnové příslušníky do plného počtu. Nyní tedy máme čtyři pobočné stanice a jednu centrální stanici v plných stavech.*

CPS Třebíč – 39 příslušníků + 1 velitel stanice

PS Náměšť nad Oslavou – 15 příslušníků + 1 velitel stanice

PS Moravské Budějovice – 15 příslušníků + 1 velitel stanice

PS Hrotovice – 15 příslušníků + 1 velitel stanice

PS Jemnice – 15 příslušníků + 1 velitel stanice

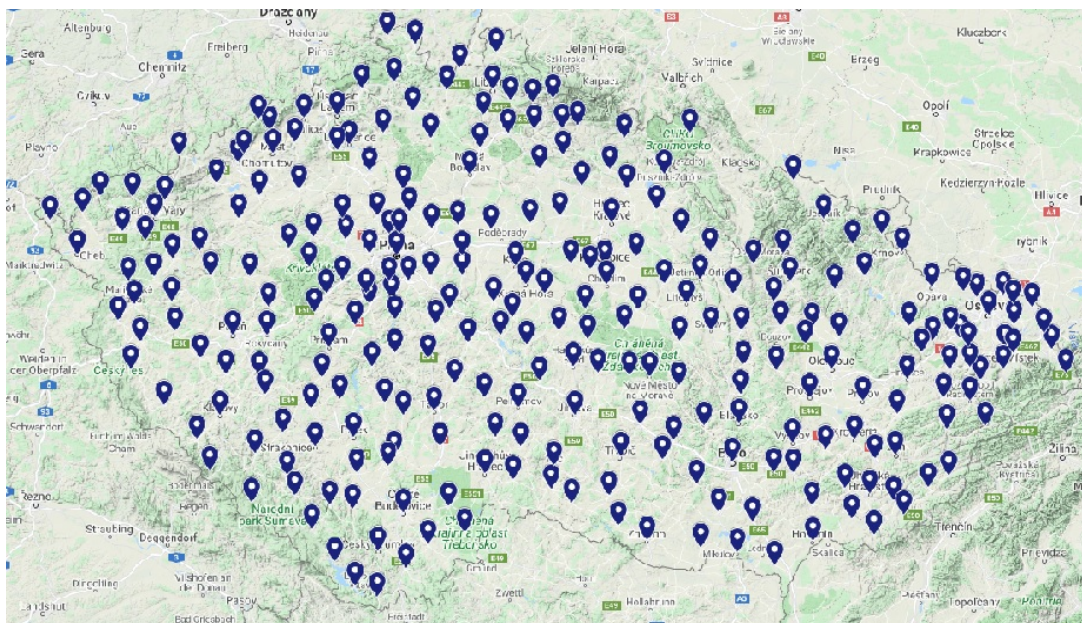
Snížení počtu zasahujících hasičů je nereálné vzhledem k vykonávaným činnostem a už tak napnutému početnímu stavu. Zvláště pak na stanicích typu Cx. V současné době jsou početní stavy nastaveny na svá minima a snižovat je rozhodně nelze.“

4.1.3 Personální stav zdravotní záchranné služby

Zdravotnická záchranná služba v ČR je situována do 14 krajských záchranných služeb, které jsou zřizovány a částečně i financovány jednotlivými krajskými úřady. Každá jednotlivá zdravotní záchranná služba odpovídá za poskytování přednemocniční neodkladné péče na území svého kraje. Jednotlivé záchranné služby jsou samostatnými příspěvkovými organizacemi jednotlivých krajů a řídí se především zákonem o zdravotnické záchranné službě a dalšími právními normami. Jako zastřešující organizace funguje Asociace zdravotnických záchranných služeb, a to formou dobrovolné účasti jednotlivých krajských záchranných služeb. O příjem hlášení o nutnosti výjezdu záchranné služby se starají krajská zdravotnická operační střediska. Nejdůležitějším článkem ZZS jsou pak jednotlivé výjezdové základny, rozmístěné tak, aby byla zajištěna dojezdová doba do 20-ti minut po celém území kraje. Součástí každé výjezdové základny jsou výjezdové skupiny, které se dělí na:

- Rychlou lékařskou pomoc, jejíž součástí je i lékař
- Rychlou zdravotnickou pomoc, bez lékaře se zdravotnickým záchranářem, tyto týmy jsou schopny vyřešit většinu událostí bez účasti lékaře, týmy s lékařem, tak mohou vyjíždět jen k nejzávažnějším událostem³⁸

Obrázek č. 5 - Mapa výjezdových základen v ČR

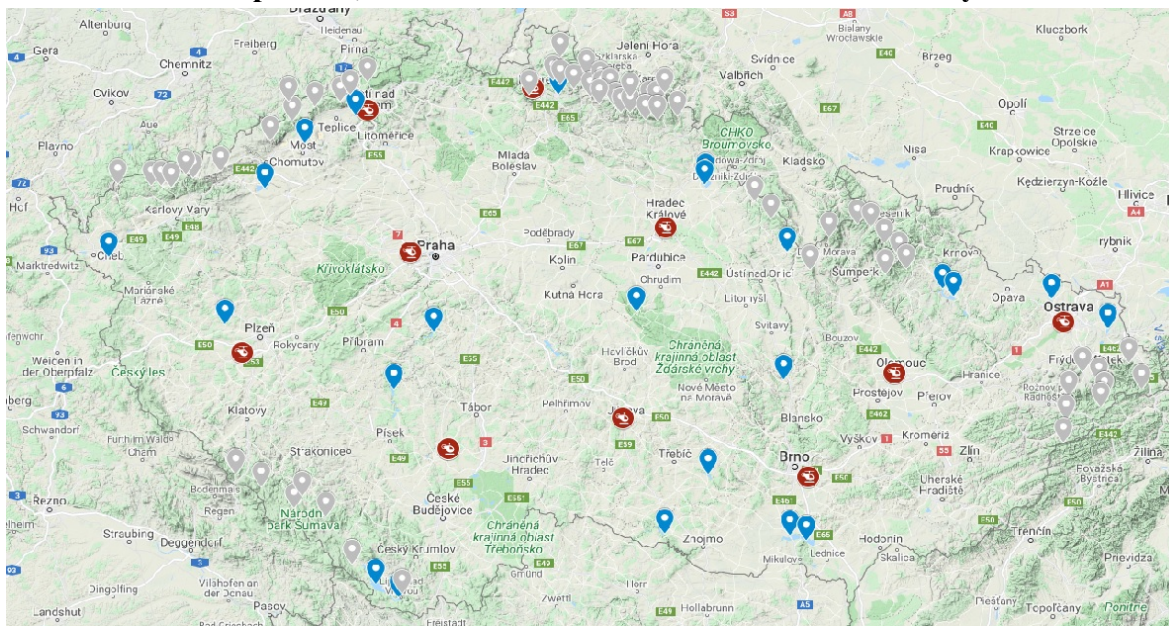

Zdroj: <https://zachrannaslužba.cz/mapa-obci-s-vyjezdovou-zakladnou-zzs/>

³⁸ Systém zdravotnické záchranné služby v ČR. Zachrannaslužba.cz[online]. Dostupné z: <https://zachrannaslužba.cz/system-zzs-v-cr/>

Do systému zdravotnické záchranné služby patří také základny letecké záchranné služby, sezónní stanice vodní záchranné služby a stanice Horské služby ČR. Které jsou speciálně vybavené pro záchrannou činnost na vodě, na horách a také k rychlému přeletu k místu události a následnému bleskovému převozu závažných případů k nemocničnímu ošetření.

Obrázek č. 6 - Mapa LZS, sezónních stanic VZS a stanic Horské služby ČR

Zdroj: <https://zachranaslužba.cz/mapa-obci-s-vyjezdovou-zakladnou-zzs/>

Přehled počtu zaměstnanců ZZS a počtu ošetřených případů v jednotlivých letech za celou ČR:

Tabulka č. 3 – Přehled počtu zaměstnanců ZZS a ošetřených pacientů

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet zaměstnanců	6 028	6 157	6 260	6 449	6 503	6 549	6 572
Počet ošetřených pacientů	906 833	922 973	945 779	982 644	993 882	1 027 541	1 035 259

Zdroj: vlastní zpracování, data dostupná online z: <https://www.azzs.cz/dokumenty/zdravotnicke-zachranne-sluzby-v-cr-v-cislech/vybrane-ukazatele-zzs-cr>

Graf č. 6 – Vývoj počtu zaměstnanců ZZS

Zdroj: vlastní zpracování, data dostupná online z <https://www.azzs.cz/dokumenty/zdravotnicke-zachranne-sluzby-v-cr-v-cislech/vybrane-ukazatele-zzs-cr>

Graf č. 7 – Vývoj počtu ošetřených případů

Zdroj: vlastní zpracování, data dostupná online z <https://www.azzs.cz/dokumenty/zdravotnicke-zachranne-sluzby-v-cr-v-cislech/vybrane-ukazatele-zzs-cr>

Z výše uvedených grafů a tabulky je jednoznačný trend každoročního nárůstu v počtu ošetřených pacientů ze strany zdravotnické záchranné služby. Reakce na tento vzrůstající trend je snaha o navyšování zaměstnanců záchranných služeb v jednotlivých krajích tak, aby se v co možná nejvyšší míře zabránilo přetížení některé ze stanic záchranné služby.

K předchozím údajům, týkajících se personálního vývoje základních složek IZS, je nutno podotknout, že zobrazený vývoj personálních stavů se nezabývá věkovou strukturou příslušníků a zaměstnanců jednotlivých složek. Pokud by se významně zvyšoval věkový průměr zaměstnanců těchto složek, tak i přes narůstající počty personálu (zejména u záchranné služby a hasičů) v jednotlivých letech, lze do budoucna čekat problém v nedostatku mladých lidí, vhodných k obměně personálu a udržení nebo navýšení početních stavů. Výrazný pokles personálního stavu by při současném trendu zvyšování počtu potřebných zásahů mohl vést k přetížení jednotlivých zaměstnanců a v krajním případě k destabilizaci celého systému.

Na otázky ohledně personálního sestavení u záchranné služby odpovídala Mgr. Pavlína Havlenová, která je záchranářkou u záchranné služby na Vysočině a zároveň dobrovolnou hasičkou. Celý rozhovor viz příloha č. 5.

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků, strážníků a dalších) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: *„Personální stavy, co se zdravotnictví týče, jsou vcelku aktuální otázkou. ZZS není výjimkou s trvalým podstavem. Ono se nejedná vždy pouze o nedostatek zaměstnanců jako takových, ale o dlouhodobé pracovní neschopnosti a v současné době populární karantény. Na ZZS, kde působím nemáme tzv. dohodáře, ani nejsou běžně akceptovány snížené úvazky, proto je hodinový fond některých z nás mnohdy bohatě přečerpán – samozřejmě vždy v souladu se zákoníkem práce. Pak je individuální, zda to zaměstnanci vyhovuje či ne – já s tím problém nemám, hodiny máme zaplacené, takže si vydělám poměrně „pěkné peníze“, ale je otázkou, zda cena za ně, není příliš vysoká, protože pak není možné stíhat osobní život. Jsou také ZZS, kde mají zaměstnance přímo určené k vykrytí dovolených, PN atd.“*

4.2 Odbornost příslušníků základních složek IZS

O odbornosti jednotlivých základních složek IZS není pochyb. Všechny složky prošly v posledních desítkách let určitým vývojem, který spočíval nejen v profesním zdokonalování příslušníků a zaměstnanců těchto složek, ale také v modernizaci a nákupu nového vybavení a technických prostředků za účelem zvýšení efektivity a zrychlením vykonávaných činností. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 při hodnocení současného stavu ochrany obyvatel v ČR za pomoci analýzy SWOT, řadí mezi její silné stránky, vysokou míru profesionality příslušníků a zaměstnanců základních složek IZS, obecné zakotvení ochrany obyvatelstva v legislativě a celkovou funkčnost systému. Naprosto klíčovým faktorem je to, aby jednotlivé složky IZS byly funkční a profesionální nejen samostatně, ale hlavně jako celek. Velmi důležité je rozdělení jednotlivých úkolů na místě zásahu, tak aby každý přesně věděl, co má v danou chvíli dělat, stejně jako vzájemné předávání získaných informací a bezchybná vzájemná komunikace mezi operačními středisky každé složky podílející se na řešení vzniklé mimořádné situace. Tomu napomáhá správná organizace záchranných činností.

K odbornosti bezpečnostních sborů se vyjádřil v rozhovoru i Ing. Jiří Mach a poukázal na rozsáhlost tohoto tématu. Vzhledem ke specifickému povolání jsou nutná speciálně zaměřená školení, kurzy, které se profilují na danou problematiku. Zmínil i důležitý fakt, a to technologický vývoj, který má velký vliv na práci hasičů. Celý rozhovor viz příloha č. 4.

OTÁZKA: Jaká je odborná úroveň příslušníků a zaměstnanců IZS, popř. vedoucích pracovníků?

ODPOVĚĎ: *„Odborná příprava u hasičů je tak široké téma, že je to na malou bakalářskou práci. S nadsázkou lze říct, že téměř co židle, to nějaký specializační kurz. Jinak, jinde a jiné kurzy mají státní „mokří“ jiné „suší“ hasiči, jinak to mají Záchranné útvary, mezi které se řadí bagristi, jeřábníci, střelmistři, potápěči a další. Jiné školení probíhá u závodních (podnikových) hasičů, jiné školení prodělávají dobrovolní hasiči. Skladba přípravy je také mění podle aktuálních potřeb, jinak to je v době „míru“, současná pandemie si vyžaduje opět speciální školení a přípravu. Odborná způsobilost se rozšiřuje celou řadou specializačních instrukčně metodických zaměstnání. Nárůst těchto*

školení narůstá souměrně s tím, jak jsou HZS ČR přidělovány nové činnosti, kterými hasiči často suplují jiné složky v rámci IZS. Tyto činnosti jsou velmi různorodé od převzetí civilní ochrany přes provádění dozimetrie a dekontaminace, terorismus, nástražné výbušné systémy, neznámé nemoci, teď aktuálně výtěry z nosních dutin, odběry vzorků, rozborů v laboratořích, záchrana životů (AED), úrazy, nové technologie (fotovoltaické elektrárny, elektromobily), atd. Dalším faktorem je technologický vývoj a inovace veškerých prostředků používaných při odstraňování různých škod a havárií. Dochází např. k modernizaci vozidel, které HZS využívá, dále se vyvíjí hasiva, na základě praktických zkušeností se inovují taktické postupy pro řešení všemožných situací, jejichž řešení přísluší hasičskému záchrannému sboru.“

4.2.1 Organizace záchranných činností

Při vzniku mimořádné události, musí být správně koordinovaná činnost všech složek IZS, tak aby užití všech sil a prostředků těchto složek vedlo ke zdárnému a úspěšnému zvládnutí situace. Pod pojmem koordinace společného zásahu si lze představit řízení a načasování jednotlivých záchranných a likvidačních prací včetně řízení součinnosti. Pro správnou koordinaci je nutné bezchybně vyhodnotit druh a rozsah mimořádné události. Samotná koordinace pak spočívá zejména v omezení vstupu a pohybu nepovolaných osob na místo zásahu, záchraně osob, zvířat a věcí bezprostředně ohrožených vzniklou mimořádnou událostí, ošetření zraněných osob atd. Koordinace samotná je v rámci společného zásahu složek integrovaného záchranného systému dělena na tři úrovně:

- Taktické řízení – probíhá v místě vzniku mimořádné události a odpovědnou osobou je velitel zásahu
- Operační řízení – probíhá skrz vzájemnou komunikaci mezi jednotlivými operačními středisky složek podílejících se na odstraňování následků a řešení situace při mimořádné události
- Strategické řízení – probíhá na úrovni Ministerstva vnitra př. hejtmána nebo starosty obce s rozšířenou působností³⁹

³⁹ VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Praha: Univerzita J. A. Komenského, 2013, s. 115-118. ISBN 9788074520280.

4.2.2 Prověřovací a taktická cvičení složek IZS

Pro bezchybnou funkci celého záchranného systému je nezbytné provádění prověřovacích a taktických cvičení, jejichž účelem je prověřit celý záchranný systém ČR.

Cvičení složek IZS se řídí zákonem o IZS a vyhláškou Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. V těch se rozlišuje cvičení na dva druhy prověřovací a taktická. Prověřovací cvičení má za úkol ověřit, jak jsou jednotlivé složky IZS připraveny ke zvládnutí krizových situací a odstraňování škod a následků těchto situací. Při prověřovacím cvičení se zjišťuje také spolupráce mezi jednotlivými složkami IZS a aktuálnost a funkčnost havarijních plánů. Taktické cvičení ověřuje kromě připravenosti složek IZS také připravenost jednotlivých orgánů, které se podílejí na organizaci a koordinaci záchranných a likvidačních prací. Toto cvičení lze dále dělit podle úrovně koordinace složek IZS na *taktickou, operační a strategickou* úroveň. Pro oba druhy cvičení musí být zpracována příslušná dokumentace cvičení, která má stanovenou formu.⁴⁰

Z dokumentu Přehled taktických cvičení složek IZS připravovaných a řízených HZS ČR na 2. pololetí roku 2020⁴¹ vyplývá, že cvičení jsou plánovaná hasičským sborem v jednotlivých krajích a zapojují do cvičení různé složky IZS. Cvičení pokrývají mnoho situací, které mohou nastat a je proto důležité na jejich vznik připravit jednotlivé složky IZS. V druhém pololetí roku 2020 bylo plánováno celorepublikově 65 společných cvičení, která zahrnovala činnosti jako *železniční dopravní nehody, mimořádné události v objektech AČR, evakuace zdravotnického zařízení nebo jiného většího počtu osob, výbuch nalezené munice nebo výbuch v areálu firmy, dopravní nehody autobusu, většího počtu vozidel nebo vozidel převážejících nebezpečné látky, letecké nehody, požáry většího rozsahu různých objektů, nalezení nebezpečných předmětů, záchrany osoby s podezřením na vysoce nakažlivou nemoc a výskyt vysoce nakažlivé nemoci ve zdravotnickém zařízení, oznámení o uložení výbušniny, vyhledávání a záchrana osob z prostor zavalených sutinami, záchrana osoby ze skalního masivu, záchrana v nepřístupném terénu, záchrana osob z vody a také*

⁴⁰ VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Praha: Univerzita J. A. Komenského, 2013, s. 109-114. ISBN 9788074520280.

⁴¹ *Přehled taktických cvičení složek IZS připravovaných a řízených HZS ČR na 2. pololetí roku 2020* [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>.

taktické cvičení orgánů krizového řízení a složek IZS při mimořádné události velkého rozsahu a v trvání několika dní.

Příslušníci HZS ČR se pravidelně zúčastňují mezinárodních taktických a štábních cvičení. Praktická spolupráce expertů jsou předurčeny pro zvládání mimořádných událostí při rozsáhlých katastrofách a bývá organizována Evropskou unií v rámci Mechanismu civilní ochrany Unie, pod záštitou Organizace spojených národů a také jednotlivými krajskými úřady jako cvičení spolufinancovaná z projektů těchto krajů. Pro příklad lze uvést některá mezinárodní cvičení s českou účastí.

WASAR 2019, Jestrzebie, Polsko – čtyřdenní cvičení zabývající se záchranou osob při povodních, cvičení zahrnovalo nácvik záchrany osob na klidné i divoké vodě, evakuaci ohrožených osob a tažení porouchaných člunů.

ORKÁN 2019, Olomoucký kraj – cílem tohoto cvičení s využitím přeshraniční pomoci z Polska byl nácvik situace, při které došlo při silném větru k velkým škodám v zalesněných porostech a na budovách. Došlo k prověření orgánů krizového řízení, štábu HZS Olomouckého kraje a funkčnosti mezinárodní spolupráce složek IZS při pátrání po pohřešovaných osobách a při záchraně osob z podzemní štol.

EU MODEX ITALY 2019, Poggioreale, Itálie – toto cvičení bylo situováno do oblasti střední Sicílie do míst, v kterých došlo v minulosti k zemětřesení. Samotné cvičení probíhalo v budovách skutečně zasažených zemětřesením a účastnili se ho speciální týmy z ČR, Velké Británie, Francie, Maroka, Izraele a Itálie.⁴²

Jeden z dalších oslovených odborníků byl Bc. Tomáš Richter, velitel Hasičského záchranného sboru podniku Jaderné elektrárny Dukovany. Odbornou úroveň jednotlivých složek hodnotí jako velmi dobrou. Nicméně upozorňuje na určitou „převzdělanost“. Celý rozhovor viz příloha č. 6.

OTÁZKA: Jaká je odborná úroveň příslušníků a zaměstnanců IZS, popř. vedoucích pracovníků?

⁴² *Statistická ročenka 2019* [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>.

ODPOVĚĎ: „Odborná úroveň je dle mého názoru na vysoké úrovni, bohužel však se zvyšují i nároky. Když to vezmu například u HZS, tak ideální hasič je sportovec, manuálně zručný, s praxí v řízení motorových vozidel, ideálně vzdělán v technickém směru a pokud z něho chceme udělat velitele, tak by měl být vysokoškolák. Bohužel to je velmi těžké... Takže řekl bych, že jsme v některých oblastech až převzdělání.“

V Kanadě, konkrétně Montrealu, testovali systém na tzn. Data – Driven Districting, který by mohl vést ke zlepšení fungování lékařské záchranné služby. Bylo navrženo několik strategií, pro jednotlivé části. Pro každou oblast byl vytvořen speciální datový systém, který se bude věnovat zejména danému „okresu“ a nedojde tak ke zbytečnému vyslání záchranné služby z jiné oblasti. Mělo by se tak ukotvit a zrovnoměnit pracovní vytížení. Výsledky tohoto testování byly velmi příznivé na uspokojivý dojezdový čas jednotlivé sanitky a rovnoměrné vytížení.⁴³

4.3 Důležitost možnosti zapojení FO, podnikajících FO a PO do odstraňování následků vzniklých za krizové situace

Oblast věcné a osobní pomoci je široce rozpracována v zákoně č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění zákona č. 320/2002 Sb. (dále jen zákon o IZS), který prošel od svého vzniku více než dvanácti novelizacemi. Konkrétně je možnost vyžádání pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací upravena společně s právy a povinnostmi fyzických a právnických osob v § 19 až § 26 zákona o IZS. Důležitost tohoto institutu dokládá, to že tato úprava je v zákoně o IZS s drobnými úpravami od jeho vzniku v roce 2000.

Zapojení dalších osob do procesu řešení krizových situací je velmi důležitým bodem při vzniklých mimořádných situacích. Nejen že, by se všichni měli chovat tak, aby nezavdali příčinu ke krizové situaci, nikoho neohrozili (i majetek, zvířata). Každý je povinen poskytovat pomoc, která bude přiměřená situaci. Nesmí dojít k vážnému nebezpečí nebo ohrožení vlastní osoby, či osoby blízké.

⁴³ REGIS-HERNÁNDEZ, Fabiola, Ettore LANZARONE, Valérie BÉLANGER a Angel RUIZ. A Data-Driven Districting to Improve Emergency Medical Service Systems. *IFAC-PapersOnLine*. 2018, 2020, 51(11), 998-1003. ISSN 2405-8963.

Ředitel Městské policie Třebíč, Ing. Ladislav Prvák odpovídal na otázku možnosti využití sil a prostředků FO a PO. Celý rozhovor viz příloha č. 2.

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další)

ODPOVĚĎ: „*Věcnou a osobní pomoc upravuje zákon o IZS (z.č.239/2000 Sb.), která je již využívána při přípravách na mimořádné události a dále na základě rozhodnutí velitele zásahu, pokud vyhodnotí, že při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva, nepostačují síly a prostředky jednotek IZS. O součinnost v tomto směru může požádat cestou operačního střediska MV, hejtmana kraje a starostu ORP. Velkou důležitost této problematiky dokládají zkušenosti z velkých mimořádných událostí, na základě nich je tato problematika široce zapracována do uvedeného zákona.*“

Výše uvedený zákon stanovuje povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob. „*Pokud krajský úřad zahrne do havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu konkrétní právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu, je tato povinna:*

- a) bezplatně poskytnout a aktualizovat požadované podklady*
- b) zajistit vůči svým zaměstnancům dotčeným předpokládanou mimořádnou událostí opatření uvedená v § 24 odst. 1 písm. b) tohoto zákona.*“⁴⁴

Povinnosti fyzických osob jsou mimo jiné poskytnout na výzvu starosty obce nebo velitele zásahu osobní nebo věcnou pomoc, strpět umístění zařízení systému varování a vyrozumění na nemovitostech, které má ve vlastnictví, a umožnit k nim přístup hasičskému záchrannému sboru kraje nebo jím zmocněným osobám za účelem používání, kontroly, údržby a oprav, strpět omezení vyplývající z opatření stanovených při mimořádné události a omezení nařízená velitelem zásahu při provádění záchranných a likvidačních prací, atd.⁴⁵

⁴⁴ Ustanovení § 23 zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

⁴⁵ Ustanovení § 25 zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

V době záchranných a likvidačních prací se zapojují zejména osoby (PO a FO), které jsou uvedené v havarijním plánu pro určité území. Je to tak zejména z toho důvodu, že s nastalou událostí mohou být spojeni nebo jsou vybaveni odbornou znalostí při zvládnutí konkrétní mimořádné situace.

O zapojování fyzických, fyzických podnikajících a právnických osob ví své i Ing. Jiří Urbánek, velitel centrální stanice HZS Třebíč. Celý rozhovor viz příloha č. 4.

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další)

ODPOVĚĎ: *„Odpověď na tuto otázku je velice složitá. Při odstraňování škod a následků vzniklých při MU jsou prvořadě využívány síly a prostředky IZS. Pokud MU je rozsáhlejšího charakteru a nelze řešit pouze složkami IZS, tak samozřejmě jsou využívány ke zmírnění dopadů síly a prostředky fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob (výrobky, materiál, dopravní, mechanizační prostředky, práce, služby atd.). Na základě provedené analýzy jsou tyto síly a prostředky zahrnuty do havarijního plánu kraje a jsou s nimi převážně uzavřeny dohody o poskytnutí pomoci, případně starosta obce, velitel zásahu je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.“*

Důležitost využití těchto sil a prostředků je závislá především na charakteru a velikosti mimořádné události. Jiná možnost využití bude například při dopravní nehodě jednoho auta nebo hromadné nehodě více dopravních prostředků. Další možností je zaplavení jednoho sklepa nebo větší rozsah záplavy celé obce. A takto bychom mohli pokračovat u všech mimořádných situací, které mohou vzniknout z různých příčin (přírodní, civilizační nebo sociální hrozby).“

I záchranářka Mgr. Pavlína Havlenová se v rozhovoru vyjádřila k problematice zapojení FO a PO do odstraňování následků. Z jejího pohledu se jedná o morální povinnost, která by měla být v každém zakotvena. Hovořila i o zneužívání záchranné služby. Následně uvedla příklad z praxe o větším zásahu a reakcích jednotlivců. Celý rozhovor viz příloha č. 5.

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další).

ODPOVĚĎ: „Domnívám se, že prvotní pomoc je důležitým aspektem obecného lidského fungování, protože v ní shledávám morální povinnost. Myslím, že u nás a je tak nějak zažito, že ať se stane, co se stane, automaticky se počítá s účastí a asistencí dobrovolných hasičů, a navíc i jejich rodin, což není běžně známý fakt. Osobně mi vadí, že je to až příliš samozřejmé, to že někde pomáhají je automatické, kdyby tam nebyli, tak „běda vám“.

Co se týče pomoci lidí při práci na ZZS, tak se žel bohu setkáváme s nadměrným zatěžováním ZZS přivoláváním k případům, kde to není nutné, kde není naše pomoc potřeba. To pak někdy zbytečně zatěžuje ZZS. Přitom by stačilo, zjistit skutečný stav věci, místo alibistického přivolání odborné pomoci, typicky k opilcům, bezdomovcům apod. Lidé mají pak vnitřní pocit zadostiučinění, ale neuvědomují si, že ta pomoc by mohla chybět někde, kde je opravdu nutná.

Když jde o záchranu lidského života, obdivuji ty, co dýchají z úst do úst – už jsem párkrát zažila, když je velká nehoda, paradoxně je na místě někdo z řad IZS v civilu (v době volna pozn. autora), což je super, protože ví, co má dělat. Já osobně mám zkušenost s mimořádnou událostí velkého rozsahu, kdy byly opravdu potřeba každé ruce, bez ohledu na jejich odbornost. Seběhlo se takřka 40 lidí a všichni dělali do roztrhání těla.“

Z odpovědi Bc. Tomáše Richtera bylo zřejmé, že pomoc FO a PO je jednou z nejdůležitějších, především pak v momentech, kdy jde o holý život a na místě ještě nejsou přítomny složky IZS. Celý rozhovor viz Příloha č. 6.

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další)

ODPOVĚĎ: „Je to velmi důležité, zejména při prvotní reakci, než přijedou složky IZS a dále pak při mimořádných událostech většího rozsahu, kdy složky IZS nestíhají (např. povodně, sněhové kalamity apod.).“

OTÁZKA: Při rozhovoru se starostou Jaroměřic nad Rokytnou, vyjádřil starosta obavu z odmítnutí pomoci FO nebo PO v takové situaci. Je podle vašeho názoru současná právní

úprava v tomto ohledu dostatečná? Myšleno například při nějaké sněhové kalamitě nebo povodni apod. Přece jenom věřím tomu, že pokud se jako řidič stanu svědkem třeba dopravní nehody, tak ta prvotní pomoc včetně přivolání záchranných složek je automatická.

ODPOVĚĎ: „U opravdových kalamit si nemyslím, že by k tomu mohlo dojít, právní úprava se mi zdá dostatečná. Při velkých kalamitách je vstřícnost všech vždy velká.“

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

Praktická část práce byla zaměřena na vybrané faktory, které jsou klíčové pro Koncepti. V rámci analýzy jednotlivých statistických údajů byl vytvořen základní přehled k vybraným faktorům složek IZS. Zároveň pomocí řízených rozhovorů byly získány názory a informace přímo z praxe od odborníků, kteří se mimo jiné vyjádřili k problematice zapojení FO, FO podnikajících a PO do odstraňování následků mimořádných událostí. V následujících kapitolách budou vyhodnoceny jednotlivé cíle analytické práce, shrnuty výsledky a data získaná při řešení této problematiky.

5.1 Analýza řešené problematiky – personální stav a odbornost

Na základě vyhodnocení a shrnutí statistických údajů bylo možné zjistit aktuální personální stav jednotlivých složek IZS. Jednotlivé skupiny nelze hodnotit jako jeden celek a udělat jednotný závěr.

Každá profese má svá specifika a potřeby a personální stavy se zcela liší. Z grafu a tabulky č. 1 je zřejmé, že oproti roku 1990 došlo k vzestupu počtu příslušníků Policie. Konkrétně tato složka se dlouhodobě potýká s velkým podstavem příslušníků. Podstavy potvrzují i jednotliví odborníci, s nimiž byl veden rozhovor.

Bývalý vedoucí oddělení Policie ČR Martin Husa potvrdil, že podstav příslušníků je celorepublikový a dlouhodobý problém. Druhý pohled může být ze strany počtu příslušníků na počet obyvatel, kde je v České republice 378 příslušníků na 100 000 obyvatel. Tímto číslem se Česká republika řadí v Evropě k zemím s vyšším počtem policistů na 100 000 obyvatel. Na celkovou personální obsazenost byly ze stran odborníků velmi shodné názory. Na jedné straně stojí relativně stabilní HZS, kde ze zpracovaných statistických údajů vyplývá, že k 16.11.2020 bylo 8 volných míst u HZS ČR, a to celorepublikově.⁴⁶ Na druhé straně výše zmíněná Policie ČR a její stálý podstav příslušníků.

Stejně je tomu i v případě ZZS, která také bojuje s podstavem zaměstnanců a jak sama paní Havlenová v rozhovoru uvádí, jde momentálně o velmi aktuální téma. Udává příklady z jejich základny, kde působí a nejsou tam např. akceptované práce

⁴⁶Služební místa. *Ministerstvo vnitra* [online]. 9.2.2021 [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sluzebni-mista/Search_PublicAndMembers.aspx?base

na dohodu, minimum možností na snížené úvazky apod., a dochází tak k častému přečerpání hodinového fondu.

V problematice odbornosti příslušníků jednotlivých složek IZS také panovala názorová shoda při rozhovorech. Odborná, profesní připravenost, znalost je na vysoké úrovni u všech složek. Jak se zmínil v rozhovoru Ing. Mach, viz příloha č. 4, tak celé téma odbornosti příslušníků je velmi široké a vždy záleží na jednotlivé pozici, zařazení, náplně práce apod. Konkrétně pro hasiče jsou připravovaná speciální školení, cvičení. Erudovanost je na vysoké úrovni. Stejně poznatky vyplývají i z teoretické části, která ještě upozorňuje na nutnost umět se zachovat při aktuální mimořádné situaci. Důležitým momentem ve správném řízení celé akce je souběh všech složek dohromady, aby každý věděl, co má dělat, čemu se věnovat a jaká náplň práce je mu přidělena.

Policisté, ale i civilní uchazeči mají možnost studovat Vysokou školu Policejní akademie v Praze, která však po vystudování neopravňuje civilního uchazeče stát se automaticky policistou. Takový člověk musí absolvovat roční přípravu (ZOP – Základní odborná příprava) s předměty, které vystudoval, zakončil státnicovou zkouškou apod. ZOP není pro absolventy Policejní akademie nijak upravena a uzpůsobena. Je nutné absolvovat celou 12měsíční přípravu.

Autor práce se domnívá, že i tento krok by mohl být velmi demotivující pro potencionální příslušníky Policie ČR, kteří by v rámci vystudování vysoké školy mohli mít „lehčí“ cestu k plnému začlenění do práce policisty. Naopak propojení těchto dvou institucí by mohlo vést k vyššímu přísunu do řad příslušníků policie.

5.2 Analýza řešené problematiky – zapojení FO a PO

Z teoretické stránky upravuje zapojení FO, FO podnikajících a PO přímo zákon. Stanovuje jasné povinnosti, které jednotlivé osoby mají. Existuje velmi široká škála možností, jak se zapojit ke složkám IZS na pomoc při záchranných a likvidačních pracích, ale také do humanitární pomoci, šíření důležitých informací mezi obyvatele apod.

Stejně jako výše zmíněný personální stav a odbornost příslušníků se odvíjí od konkrétní složky IZS, tak i možnosti zapojení dalších osob jsou závislé na druhu mimořádné události.

Ze strany oslovených odborníků z praxe vyznělo jednoznačně, že zapojení výše zmíněných osob je velmi žádoucí, jedná-li se pak především o nějakou větší mimořádnou událost. Bývalý vedoucí policejního oddělení Mgr. Martin Husa přímo hovořil o tom, že zapojení dalších osob je zásadní. Konkrétně zmiňoval, že si v některých situacích nedovede představit bez takové pomoci likvidaci, odstranění mimořádné události.

Jedná se i o určitou morální povinnost, na což mimo jiné upozorňuje i záchranářka a dobrovolná hasička Mgr. Pavlína Havlenová.

Doporučujícím bodem by mohla být větší osvěta v této oblasti. Dát vědět a více připomínat lidem, jaké mají povinnosti a možnosti při odstraňování následků mimořádných situací. Pro někoho se to může jevit jako automatické, někdo nemá s takovou situací zkušenosti a v těchto případech, by správná osvěta mohla mít pozitivní, a především efektivní vliv na celkový výsledek a spolupráci.

6 Závěr

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 se stala klíčovým elementem jak v části teoretické, tak v části praktické. Celá práce byla postavena na analýze tohoto dokumentu, doplněna o potřebné a aktuální statistická data, informace a názory odborníků.

Práce byla rozdělena na dvě části teoretickou a praktickou. Teoretická část se věnuje zejména právnímu vymezení problematiky. V úvodních kapitolách je uveden legislativní výčet dokumentů, které jsou zásadní pro celé pojetí ochrany obyvatelstva z pohledu právního. Hlavní kapitolou je pak problematika Koncepce, která navazuje na praktickou část. V úvodu praktické části jsou vymezeny základní faktory, dle Koncepce, jednotlivých složek IZS, které byly podkladem pro řízené rozhovory. Rozhovory byly vedené s pracovníky IZS a starostou obce.

Cílem práce bylo vymežit teoretický základ pro možnou aplikaci praktické části práce. Základním literárním pramenem v této oblasti je Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030.

Cílem analytické části práce pak bylo zjistit, zda skutečný personální stav a odbornost příslušníků a zaměstnanců složek integrovaného záchranného systému odpovídá současným požadavkům. Dále bylo cílem zjistit, jak je důležitá možnost zapojení právnických osob, podnikajících fyzických osob a fyzických osob do odstraňování následků vzniklých za krizové situace.

V práci je shrnuto legislativní ukotvení a faktory ovlivňující činnost integrovaného záchranného systému. Je důležité vědět, že složky IZS (základní i ostatní) jsou vedeny k tomu, aby se dokázaly vypořádat s nastalou mimořádnou situací. Jednotlivé složky pracují jak nezávislé na sobě (individuální personální stavy, vzdělávací programy), tak ve vzájemné spolupráci. Jedná-li se pak o větší mimořádnou událost, u které je třeba zásahu všech složek IZS, je velmi nutné, aby docházelo ke správné spolupráci, propojení složek a vzájemné komunikaci.

V praktické části byly zpracovány řízené rozhovory na základě výpovědí oslovených odborníků. Názory na jednotlivé otázky, které souvisely s problematikou Koncepce,

se často shodovaly. Jeden z největších problémů, který se ukazuje jak ve statistikách, tak v odpovědích od jednotlivých odborníků, je značný podstav příslušníků BS. Jedná se zejména o Policii ČR a ZZS. I přesto, že počtem policistů na 100 000 obyvatel se Česká republika řadí na místa s vyšším počtem policistů na 100 000 obyvatel, tak počty stále nepostačují a je hlášen podstav. Některá oddělení nabízí různé benefity pro policisty, náborové příspěvky až 150 000 Kč. Motivací pro práci u policie může být několik. Finanční postavení policistů, hasičů se zlepšilo schválením novely zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru, ze dne 19. května 2009, kdy příslušníci dostali možnost přivydělat si i mimo služební poměr a byl zaveden stabilizační příspěvek.

Zapojení FO, FO podnikajících a PO je důležitým bodem při vzniku mimořádné situace. Vždy je ale nutné zvážit, o jakou situaci se jedná. Bude rozdíl v případě jednoho menšího požáru nebo celého komplexu. Někdy může být zásah dalších osob až nadbytečný, a mimo prospěch.

Ochrana obyvatelstva je problematika, která bude vždy aktuálním a potřebným tématem pro všechny. Faktory, které jsou zásadní pro správné fungování IZS, je nutné neustále zdokonalovat, přizpůsobovat růstu a novým možnostem. Každá složka je svým přínosem výjimečná a nenahraditelná v rámci svého výkonu.

7 Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura:

- 1) BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.
- 2) BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.
- 3) EICHLER, Jan. *Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1956-9.
- 4) FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1856-2.
- 5) HATCHER, Nathan. Crisis Management 101: Key Insights from the World of Public Relations. *Products Liability*. The New York Times Company, 2020, **31**(1), 11-16. ISSN 1937-2949.
- 6) HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-471-4.
- 7) JIRÁSEK, Jiří a kolektiv. *Ústavní základy organizace státu*. Praha: Leges, 2013. Student (Leges). ISBN 978-80-87576-57-1.
- 8) JUKL, Marek a Vladimír NOVOTNÝ. *Vybrané kapitoly práva krizového řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. ISBN 80-7251-180-7.
- 9) KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. *Ochrana obyvatelstva. 2*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. ISBN 978-80-7385-134-7.
- 10)KAHL, Jiří. *Hospodářská opatření pro krizové stavy: modul H*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-90-7.
- 11)KAVAN, Štěpán. *Ochrana obyvatelstva I*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2011. ISBN 978-80-87472-06-4.
- 12)LACEY, Marc. Crisis Management. *The New York Times Book Review*. The New York Times Company, 2020, **20**(11). ISSN 0028-7806.

- 13)PORADA, Viktor a kol. *Bezpečnostní vědy: Úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 780 s. ISBN 978-80-7380-758-0.
- 14)REKTOŘÍK, Jaroslav. *Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe*. Praha: Ekopress, 2004. ISBN 80-86119-83-1.
- 15)REGIS-HERNÁNDEZ, Fabiola, Ettore LANZARONE, Válerie BÉLANGER a Angel RUIZ. A Data-Driven Districting to Improve Emergency Medical Service Systems. *IFAC-PapersOnLine*. 2018, 2020, **51**(11), 998-1003. ISSN 2405-8963.
- 16)SMETANA, Marek, Danuše, KRATOCHVÍLOVÁ. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Ostrava: Zdravotně sociální fakulta Ostravské univerzity, 2007. ISBN 978-80-7368-337-5.
- 17)SOUČEK, Vladimír, Eva STAŇOVÁ, Martin LINHART a KOLEKTIV. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: Krizové řízení (modul G) učební pomůcka pro vzdělávání pracovníků orgánů krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra - Odbor bezpečnostní politiky, 2005.
- 18)THOMPSON, Rosemary. *Crisis intervention and crisis management*. New York : BrunnerRoutledge, 2004. 304 s. ISBN 0-415-94494-5
- 19)VILÁŠEK, Josef, Miloš, FIALA a David, VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém v ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.
- 20)VÍŠEK, Jiří. *Organizace záchranných činností v České republice*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012. ISBN 978-80-7452-028-0.

Internetové zdroje:

- 1) Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2013, 61 s. Dostupné také z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva2020-2030_1_.pdf

- 2) KOLEKTIV AUTORŮ POD VEDENÍM MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. Bezpečnostní strategie České republiky [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2015, 24 s. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné také z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>
- 3) Studie: Česko má mnohem více policistů, než potřebuje. *Aktualne.cz* [online]. Praha: Economia, 2012, 1. 7. 2012 [cit. 2020-11-17]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/studie-cesko-ma-mnohem-vice-policistu-nez-potrebuje/r~i:article:753066/>
- 4) Přehled taktických cvičení složek IZS připravovaných a řízených HZS ČR na 2. pololetí roku 2020 [online]. In: . s. 1-11 [cit. 2020-11-24]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>
- 5) *Statistická ročenka 2019* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2020, **2019** [cit. 2020-11-24]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>
- 6) <https://www.bis.cz/o-nas/>
- 7) <https://www.uzsi.cz/cs/kdo-jsme/>
- 8) <https://www.vzcr.cz/kdo-jsme-35>
- 9) www.policie.cz
- 10) www.kriminalita.policie.cz

Právní předpisy:

- 1) Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky
- 2) Usnesení č. 2/1993 Sb. Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.
- 3) Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky.

- 4) Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 5) Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 7) Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru.

8 Přílohy

8.1 Příloha č. 1

Rozhovor se starostou města Jaroměřice nad Rokytinou – Ing. Karel Müller

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: „*Jako předseda KŠ města a starosta se mohu vyjadřovat pouze k hasičům (SDH), kteří jsou organizací města. Neznám současné požadavky bezpečnostního systému ČR, takže nemohu ani posoudit z tohoto hlediska, zda je jejich personální stav odpovídající. Vím však, že kdyby jejich stav byl snížen pod určitou mez, danou jejich akceschopností, že bychom se na radnici o tom včas dozvěděli a situaci řešili. Některé obce již v této situaci jsou, a proto s naším městem uzavřeli veřejnoprávní smlouvu o vykonávání činnosti JPO našimi hasiči pro tuto obec.*“

OTÁZKA: Jaká je odborná úroveň příslušníků a zaměstnanců IZS, popř. vedoucích pracovníků?

ODPOVĚĎ: „*K jiným složkám IZS, než k hasičům, mě nepřísluší se vyjadřovat. Odborná úroveň našich hasičů a jejich vedení je výborná.*“

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další)?

ODPOVĚĎ: „*Neměli jsme zatím důvod o využití žádat, ale považuji to za důležité v situaci, kdy síly a prostředky, které má standartně město k dispozici, již nestačí a je potřeba jejich okamžitého posílení. V tomto kontextu vidím základní problém v tom, když vyžádanou pomoc uvedené osoby odmítnou poskytnout, ať už z nejrůznějších důvodů.*“

8.2 Příloha č. 2

Rozhovor s ředitelem Městské Policie Třebíč – Ladislav Prvák

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků, strážníků a dalších) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: „Městské policie jsou zařazeny mezi ostatní složky IZS, jejich postavení upravuje zákon o obecní policii (553/1991 Sb.), jsou orgánem města (obce) z čeho plyne jejich místní a věcná příslušnost. Jejich hlavním úkolem je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti města včetně spádových (integrovaných obcí).

Město Třebíč může v souladu se zákonem ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů s jinou obcí (v témže vyšším územním samosprávném celku, kraji), která obecní policii nezřídila, uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě bude Městská policie Třebíč plnit své úkoly i na území této druhé obce. Obecní policii řídí starosta, pokud obecní zastupitelstvo nepověří řízením obecní policie jiného člena zastupitelstva. Na návrh zmíněných osob zastupitelstvo obce může pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka, který splňuje podmínky stanovené zákonem o obecní policii.

Městská policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a další úkoly stanovené zákonem o obecní policii a dalšími právními předpisy, zejména:

1. přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
2. dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
3. dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
4. se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
5. se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
6. se podílí na prevenci kriminality v obci,
7. provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
8. odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,

Početní stav strážníků si každá obec stanovuje podle svých potřeb a ekonomických možností. Konkrétně MP Třebíč má 55 zaměstnanců, z toho je 41 strážníků a 14 jiných zaměstnanců (technici, operátoři, aj.) – obsazenost v současné době 95 %.

Snížení současného početního stavu strážníků by negativně ovlivnilo plnění jejich úkolů v rámci IZS.“

Poznámka: na strážníky se nevztahuje služební zákon, ale z. č. 262/2006 Sb., zákoník práce

OTÁZKA: Městská policie má mnoho úkolů a je důležitou součástí bezpečnosti ve městě. Lze tedy říct, že v Třebíči nemáte problém s obsazením volných pracovních míst na pozici strážník? Předpokládám, že u vás poptávka převyšuje nabídku a máte tedy i možnost výběru vhodného kandidáta?

ODPOVĚĎ: *„Městská policie Třebíč nemá zásadní problém s obsazováním volných pracovních míst na pozici strážníka. Poptávka mírně převyšuje nabídku, je tedy možno provádět kvalifikovaný výběr vhodného kandidáta. Přesto i u nás pozorujeme, že zájemců o práci u městské policie ubývá.“*

OTÁZKA: Jaká je odborná úroveň příslušníků a zaměstnanců IZS, popř. vedoucích pracovníků?

ODPOVĚĎ: *„Strážníkem může být bezúhonný a spolehlivý občan České republiky starší 18 let, který je zdravotně způsobilý, dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou a má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, které jej opravňuje vykonávat povinnosti a oprávnění podle zákona o obecní policii a dalších zákonů (dále jen „osvědčení“).*

Osvědčení získá čekatel nebo strážník na základě úspěšného absolvování zkoušky před komisí ministerstva vnitra. Za školení a výcvik čekatele i strážníka před zkouškou odpovídá obec. Obec je povinna zabezpečit školení čekatele před první zkouškou do 6 měsíců od vzniku pracovního poměru, strážníka před každou zkouškou, a to nejpozději 3 měsíce před skončením platnosti osvědčení. Přičemž toto školení musí proběhnout ve specializovaném školicím zařízení s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, nebo v obdobném zařízení obecní policie.

Výše uvedená zkouška se skládá z písemného testu a ústního přezkoušení. Čekatel musí tuto zkoušku složit na počátku svého působení v obecní policii a dále jako strážník opakovat (4x po 5-ti letech), pak se vydává osvědčení na neurčito, pokud jej ze zákonných důvodů Ministerstvo vnitra České republiky nevyzve k přezkoumání jeho odborné způsobilosti dříve. Osvědčení se vydává strážníkovi na dobu 5 let (neurčito*). Aktuální situace u MP Třebíč (na pozici strážník) ohledně vzdělání je: 6x vysokoškolské, 35x střední škola s maturitou.“*

OTÁZKA: Ano strážníci musí odbornou zkoušku pravidelně opakovat, jak je uvádíte. Na zkoušku se připravují a z toho lze zajisté také odvozovat zvyšování odborné způsobilosti k výkonu svého povolání. Zúčastňují se vaši strážníci také nějakých jiných zajímavých školení?

ODPOVĚĎ: *„Strážníci každoročně absolvují školení ze zdravotní péče, školení řidičů a školení bezpečnosti práce. Průběžně jsou seznamováni s novelizacemi jednotlivých zákonů, nařízením i opatřeními, které musí znát, aby je mohli odborně aplikovat při výkonu svého povolání.“*

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další)

ODPOVĚĎ: *„Věcnou a osobní pomoc upravuje zákon o IZS (z.č. 239/2000 Sb.), která je již využívána při přípravách na mimořádné události a dále na základě rozhodnutí velitele zásahu, pokud vyhodnotí, že při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva, nepostačují síly a prostředky jednotek IZS. O součinnost v tomto směru může požádat cestou operačního střediska MV, hejtmána kraje a starostu ORP. Velkou důležitostí této problematiky dokládají zkušenosti z velkých mimořádných událostí, na základě nich je tato problematika široce zapracována do uvedeného zákona.“*

8.3 Příloha č. 3

Rozhovor s bývalým vedoucím oddělení Policie ČR – Martin Husa

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: „K současnému stavu příslušníků BS se nemohu vyjádřit, protože nejsem již dva roky členem, ale situace před dvěma lety byla taková, že personální stavy u HZS ČR byly vždy ne-li na naplněny, tak v drtivé většině krajů nebyl podstav, kdežto u Policie ČR byl podstav prakticky v rámci celé ČR. Služební zákon částečně umožňuje vyslat příslušníka tam, kde si to bezpečnostní situace vyžaduje – systém by tedy neměl být ohrožen.“

OTÁZKA: Jaká je odborná úroveň příslušníků a zaměstnanců IZS, popř. vedoucích pracovníků?

ODPOVĚĎ: „Jaká odborná úroveň je myšlena? Pokud je myšlena odbornost IZS a znalost Typových činností ze strany Policie ČR, tak té se věnuje v odborné přípravě velmi malá pozornost.“

OTÁZKA: Jde mi spíš o odbornost v obecné rovině, příslušník policie má určité povinnosti, které vyplývají z jeho služebního zařazení. A tam asi problém s odborností nebude že? Samozřejmě když nebudeme zmiňovat nějaké individuální selhání.

ODPOVĚĎ: „Osobní odbornost je z určité části individuální, každý příslušník je dostatečně proškolen, musí absolvovat základní odbornou přípravu a další školení, osobní selhání nebo nějakou chybu nelze ovšem vyloučit.“

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další)

ODPOVĚĎ: „Tato možnost je zásadní a v některých situacích si nelze představit bez této pomoci odstranění, případně likvidaci MU.“

8.4 Příloha č. 4

Rozhovor vedený s mjr. Ing. Jiří Urbánek – velitel centrální stanice Třebíč spadající pod HZS ČR kraje Vysočina a dále s Ing. Jiří Mach – vedoucí pracoviště IZS a služeb HZS ČR kraje Vysočina z Územního odboru Třebíč (Ing. Urbánek – zodpověděl 1. a 3. otázku, Ing. Mach zodpověděl 2. otázku).

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: „Není v mé kompetenci se vyjádřit k personální naplněnosti bezpečnostního systému jako celku pro celou ČR. Ale pokud hovoříme o HZS Kraje Vysočina, resp. o Územním odboru Třebíč, tak máme v danou chvíli plnou obsazenost směnových a denních příslušníků i občanských zaměstnanců. V roce 2016 se podařilo požární stanici v Hrotovicích rozšířit z P0 na P1 a v roce 2019 doplnit směnové příslušníky do plného počtu. Nyní tedy máme čtyři pobočné stanice a jednu centrální stanici v plných stavech.

CPS Třebíč – 39 příslušníků + 1 velitel stanice

PS Náměšť nad Oslavou – 15 příslušníků + 1 velitel stanice

PS Moravské Budějovice – 15 příslušníků + 1 velitel stanice

PS Hrotovice – 15 příslušníků + 1 velitel stanice

PS Jemnice – 15 příslušníků + 1 velitel stanice

Snížení počtu zasahujících hasičů je nereálné vzhledem k vykonávaným činnostem a už tak napnutému početnímu stavu. Zvláště pak na stanicích typu Cx. V současné době jsou početní stavy nastaveny na svá minima a snižovat je rozhodně nelze.“

OTÁZKA: Jaká je odborná úroveň příslušníků a zaměstnanců IZS, popř. vedoucích pracovníků?

ODPOVĚĎ: „Odborná příprava u hasičů je tak široké téma, že je to na malou bakalářskou práci. Snadsázkou lze říct, že téměř co židle, to nějaký specializační kurz. Jinak, jinde a jiné kurzy mají státní „mokří“ jiné „suší“ hasiči, jinak to mají Záchrané útvary, mezi které se řadí bagristi, jeřábníci, střelmistři, potápěči a další. Jiné školení probíhá u závodních (podnikových) hasičů, jiné školení prodělávají dobrovolní hasiči. Skladba přípravy je také mění podle aktuálních potřeb, jinak to je v době „míru“, současná pandemie si vyžaduje opět speciální školení a přípravu.“

Odborná způsobilost se rozšiřuje celou řadou specializačních instrukčně metodických zaměstnání. Nárůst těchto školení narůstá souměrně s tím, jak jsou HZS ČR přidělovány nové činnosti, kterými hasiči často suplují jiné složky v rámci IZS. Tyto činnosti jsou velmi různorodé od převzetí civilní ochrany přes provádění dozimetrie a dekontaminace, terorismus, nástražné výbušné systémy, neznámé nemoci, teď aktuálně výtěry z nosních dutin, odběry vzorků, rozbory v laboratořích, záchrana životů (AED), úrazy, nové technologie (fotovoltaické elektrárny, elektromobily), atd. Dalším faktorem je technologický vývoj a inovace veškerých prostředků používaných při odstraňování různých škod a havárií. Dochází např. k modernizaci vozidel, které HZS využívá, dále se vyvíjí hasiva, na základě praktických zkušeností se inovují taktické postupy pro řešení všemožných situací, jejichž řešení přísluší hasičskému záchrannému sboru.

Škála činností a úkonů, které vykonávají příslušníci HZS ČR je opravdu velmi široká, to si člověk většinou ani neumí představit. Připravenost hasičů obecně je tedy jednoznačná, vyplývá to již z toho velkého množství a škály činností, které hasiči vykonávají.“

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další).

ODPOVĚĎ: „Odpověď na tuto otázku je velice složitá. Při odstraňování škod a následků vzniklých při MU jsou prvořadě využívány síly a prostředky IZS. Pokud MU je rozsáhlejšího charakteru a nelze řešit pouze složkami IZS, tak samozřejmě jsou využívány ke zmírnění dopadů síly a prostředky fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob (výrobky, materiál, dopravní, mechanizační prostředky, práce, služby atd.). Na základě provedené analýzy jsou tyto síly a prostředky zahrnuty do havarijního plánu kraje a jsou s nimi převážně uzavřeny dohody o poskytnutí pomoci, případně starosta obce, velitel zásahu je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

Důležitost využití těchto sil a prostředků, je závislá především na charakteru a velikosti mimořádné události. Jiná možnost využití bude například při dopravní nehodě jednoho auta nebo hromadné nehodě více dopravních prostředků. Další možností je zaplavení jednoho sklepa nebo větší rozsah záplavy celé obce. A takto bychom mohli

pokračovat u všech mimořádných situací, které mohou vzniknout z různých příčin (přírodní, civilizační nebo sociální hrozby).“

8.5 Příloha č. 5

Rozhovor se záchranářkou a zároveň dobrovolnou hasičkou – Pavlína Havlenová

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků, strážníků a dalších) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: *„Personální stavy, co se zdravotnictví týče, jsou vcelku aktuální otázkou. ZZS není výjimkou s trvalým podstavem. Ono se nejedná vždy pouze o nedostatek zaměstnanců jako takových, ale o dlouhodobé pracovní neschopnosti a v současné době populární karantény. Na ZZS, kde působím nemáme tzv. dohodáře, ani nejsou běžně akceptovány snížené úvazky, proto je hodinový fond některých z nás mnohdy bohatě přečerpán – samozřejmě vždy v souladu se zákoníkem práce. Pak je individuální, zda to zaměstnanci vyhovuje či ne – já s tím problém nemám, hodiny máme zaplacené, takže si vydělám poměrně „pěkné peníze“, ale je otázkou, zda cena za ně, není příliš vysoká, protože pak není možné stíhat osobní život. Jsou také ZZS, kde mají zaměstnance přímo určené k vykrytí dovolených, PN atd.“*

OTÁZKA: Jaká je odborná úroveň příslušníků a zaměstnanců IZS, popř. vedoucích pracovníků?

ODPOVĚĎ: *„Domnívám se, že je to velice individuální, a to jak v rovině jednotlivců, tak v rovině záchranných služeb v ČR.“*

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další).

ODPOVĚĎ: *„Domnívám se, že prvotní pomoc je důležitým aspektem obecného lidského fungování, protože v ní shledávám morální povinnost. Myslím, že u nás a je tak nějak zažito, že ať se stane, co se stane, automaticky se počítá s účastí a asistencí dobrovolných hasičů, a navíc i jejich rodin, což není běžně známý fakt. Osobně mi vadí, že je to až příliš samozřejmé, to že někde pomáhají je automatické, kdyby tam nebyli, tak „běda vám“.*

Co se týče pomoci lidí při práci na ZZS, tak se žel bohu setkáváme s nadměrným zatěžováním ZZS přivoláváním k případům, kde to není nutné, kde není naše pomoc potřeba. To pak někdy zbytečně zatěžuje ZZS. Přitom by stačilo, zjistit skutečný stav věci, místo alibistického přivolání odborné pomoci, typicky k opilcům, bezdomovcům apod.

Lidé mají pak vnitřní pocit zadostiučinění, ale neuvědomují si, že ta pomoc by mohla chybět někde, kde je opravdu nutná.

Když jde o záchranu lidského života, obdivuji ty, co dýchají z úst do úst – už jsem párkrát zažila, když je velká nehoda, paradoxně je na místě někdo z řad IZS v civilu (v době volna pozn. autora), což je super, protože ví, co má dělat. Já osobně mám zkušenost s mimořádnou událostí velkého rozsahu, kdy byly opravdu potřeba každé ruce, bez ohledu na jejich odbornost. Seběhlo se takřka 40 lidí a všichni dělali do roztrhání těla.“

8.6 Příloha č. 6

Rozhovor s velitelem Hasičského záchranného sboru podniku Jaderné elektrárny Dukovany – Tomáš Richter

OTÁZKA: Odpovídá personální stav složek IZS (policistů, hasičů, zdravotníků, strážníků a dalších) současným požadavkům bezpečnostního systému v ČR a jak moc by mohl být tento systém ohrožen snížením počtu příslušníků těchto složek?

ODPOVĚĎ: *„Současný stav je dle mého názoru mírně poddimenzován. Myslím, že nastavení je správné, ale neodpovídá značnému nárůstu administrativy a požadavku na větší rozsah proškolení a odbornosti v posledních letech (s tím se při nastavování systému nepočítalo).“*

OTÁZKA: Ano s tím nelze nesouhlasit, především u příslušníků HZS je vidět nárůst činností v posledních letech. Vlastně není potřeba chodit nijak daleko, v současné době, kdy se provádí stále více testů na Covid-19 vypomáhají hasiči a suplují činnosti jiných složek. Nicméně populace v ČR stárne a v budoucnu lze očekávat určitý problém s dostatečným počtem vhodných uchazečů o práci v těchto složkách, při generační výměně. Napadá vás takhle v rychlosti nějaké řešení?

ODPOVĚĎ: *„Jako možné řešení vidím např. oborové vzdělávání a vychovávání svých pracovníků, kteří se pak zavážou za vzdělání nějakou dobu setrvat u sboru. Tyto pracovníky pak doplnit tím nejlepším, co je na trhu práce.“*

OTÁZKA: Jaká je odborná úroveň příslušníků a zaměstnanců IZS, popř. vedoucích pracovníků?

ODPOVĚĎ: *„Odborná úroveň je dle mého názoru na vysoké úrovni, bohužel však se zvyšují i nároky. Když to vezmu například u HZS, tak ideální hasič je sportovec, manuálně zručný, s praxí v řízení motorových vozidel, ideálně vzdělán v technickém směru a pokud z něho chceme udělat velitele, tak by měl být vysokoškolák. Bohužel to je velmi těžké... Takže řekl bych, že jsme v některých oblastech až převzdělání.“*

OTÁZKA: Jak důležitá je možnost využití sil a prostředků fyzických osob (včetně podnikajících fyzických osob) a právnických osob při odstraňování škod a následků vzniklých při mimořádné události (dopravní nehody, záplavy, sněhové kalamity a další)

ODPOVĚĎ: „Je to velmi důležité, zejména při prvotní reakci než přijedou složky IZS a dále pak při mimořádných událostech většího rozsahu, kdy složky IZS nestíhají (např.povodně, sněhové kalamity apod.).“

OTÁZKA: Při rozhovoru se starostou Jaroměřic nad Rokytnou, vyjádřil starosta obavu z odmítnutí pomoci FO nebo PO v takové situaci. Je podle vašeho názoru současná právní úprava v tomto ohledu dostatečná? Myšleno například při nějaké sněhové kalamitě nebo povodni apod. Přece jenom věřím tomu, že pokud se jako řidič stanu svědkem třeba dopravní nehody, tak ta prvotní pomoc včetně přivolání záchranných složek je automatická.

ODPOVĚĎ: „U opravdových kalamit si nemyslím, že by k tomu mohlo dojít, právní úprava se mi zdá dostatečná. Při velkých kalamitách je vstřícnost všech vždy velká.“